

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६ / चैत्र २४, १९३८ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) गृहनिर्माण, खनिकर्म, कामगार मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७७

भांडूप येथील सहयाद्री नगरातील सुखकर्ता सहकारी गृहनिर्माण
सोसायटीच्या एसआरए प्रकल्पातील गैरव्यवहाराबाबत

(१) * १६०८१ श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग,
श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त,
श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, अॅड.जयदेव गायकवाड,
श्री.विक्रम काळे, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण,
श्री.अनिल भोसले, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील
गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भांडूप येथील सहयाद्री नगरातील मागील आठ वर्षांपासून रखडलेल्या
सुखकर्ता सहकारी गृहनिर्माण सोसायटीच्या एसआरए प्रकल्पात गैरव्यवहार झाला
असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे
खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकल्पात एसआरए आणि विकासक कंपनी आकार निर्माण
प्रॉपर्टीज यांचे संगनमत झाल्याचे दिसून येत असून या प्रकरणी शासनाने चौकशी
करून काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) मौजे कांजूर, न.भू.क्र.२३७(पै) या भूभागावर सुखकर्ता सह.गृह.संस्थेची झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविण्यात येत आहे. सदरहू योजनेस दिनांक १६.१.२०१४ रोजी आशयपत्र देण्यात आले असून पुनर्वसन घटकाच्या इमारतीचे आराखडे दिनांक १८.१२.२०१४ रोजी मंजूर करण्यात आले आहेत.

सदरहू योजनेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी व इतर रहिवाशी यांच्या वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या तक्रारींच्या अनुषंगाने मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांचेकडे दिनांक ३०.९.२०१५ रोजी सर्व संबंधितांची बैठक घेण्यात आली सदर बैठकीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांनी प्रथम सदरहू योजनेच्या क्षेत्राचे सिमांकन व झोपडीधारकांनी पात्रता निश्चित करून नंतर योजनेस पुढील परवानग्या देण्यात येतील असे निर्देश दिले आहेत. त्यास अनुसरून झोपडीधारकांची पात्रता निश्चित करण्याचे काम अंतिम टप्प्यात असून सिमांकनाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर प्राधिकरणाकडून सदरहू झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेस नियमानुसार पुढील परवानग्या देण्यात येतील.

परभणी येथील इनामी जमिनीवरील अतिक्रमणाबाबत

(२) * १५०३४ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण :
सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील इनामी जमिनीवर अतिक्रमण करणाऱ्यांच्या नावांच्या नोंदी, कर आकारणी, मालमत्ता नोंदवहीमध्ये नोंदी घेणे तसेच नियमबाह्यरित्या बांधकाम परवानग्या देणे असे गैरप्रकार करणाऱ्या परभणी महानगरपालिकेतील कर व बांधकाम विभागातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध जबाबदारी निश्चित करून कारवाई व अनुपालन अहवाल सादर करण्याचे आदेश जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी आयुक्त महानगरपालिका, परभणी यांना सन २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आयुक्तांनी विहित मुदतीत वरील प्रमाणे कोणतीही सक्षम कारवाई न केल्याने जिल्हाधिकाऱ्यांनी स्मरणपत्र देऊनही आयुक्तांनी कारवाई न केल्याने त्यांच्याविरुद्ध परभणी येथील पत्रकारांनी सन २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान प्रधान सचिव, नगरविकास यांच्याकडे लेखी तक्रार नोंदविली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी वेळ काढू धोरण राबविणारे आयुक्त तसेच दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरूद्ध वरिष्ठ स्तरावरून कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) असे पत्र शासनाकडे प्राप्त झालेले नाही.

(३) प्रस्तुत प्रश्नाच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेल्या माहितीच्या आधारे सदर प्रकरणी दोषी असलेल्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर तातडीने कारवाई करण्याच्या सूचना आयुक्त, परभणी महानगरपालिका यांना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

इमारत बांधकामाच्या परवाना सुलभीकरणाबाबत

(३) * १४७७३ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महापालिकेच्यावतीने देण्यात येणा-या इमारत बांधकामाच्या विविध परवानग्या व संबंधित कार्यपध्दती यासह प्रमाणपत्राचे सुलभीकरण करण्यात आले असून आता या परवान्यांची संख्या ११९ वरून ५८ करण्यात आली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई महापालिकेच्या धर्तीवर राज्यातील सर्व महापालिका व नगरपालिका यांना ही कार्यपध्दती निश्चित करून सर्व माहिती ई-प्लॅटफॉर्मवर आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) मुंबई महापालिकेच्या धर्तीवर राज्यातील सर्व महापालिका व नगरपालिका यांना ही कार्यपध्दती निश्चित करून सर्व माहिती ई-प्लॅटफॉर्मवर आणण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरात अनधिकृत फलकांवर कारवाई करण्याबाबत

(४) * १५११७ श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर :
तारांकित प्रश्न क्रमांक ११२१८ ला दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या
उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) पुणे शहरात मोठ्या प्रमाणात अनधिकृत फलक लावले जात असून या
अनधिकृत फलकांवर मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश असूनही महापालिका प्रशासन
कोणतीही कारवाई करित नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान
निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अनधिकृत फलकांवर
कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

पुणे महानगरपालिकेकडून अनधिकृत फलक, बोर्ड, बॅनर इत्यादीवर वेळोवेळी
कारवाई करण्यात येते व त्याबाबतचा अहवाल महानगरपालिकेतर्फे वेळोवेळी मा.
उच्च न्यायालयास सादर करण्यात आलेला आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गृह विभागातील कक्ष अधिकारी यांना निलंबित करण्यात आल्याबाबत

(५) * १५७६९ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे,
अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते,
श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) मा.मुख्यमंत्री यांनी एक वर्षापूर्वी दिलेल्या आश्वासन व आदेशाचे पालन
करण्यात न आल्याबाबत गृह विभागातील कक्ष अधिकारी यांना निलंबित
करण्यात आल्याची बाब दिनांक १४ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास
निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुसुचित जाती-जमातीच्या विद्यार्थ्यांना देण्यात येणा-या शिष्यवृत्तीच्या वाटपात झालेल्या गैरव्यवहार प्रकरणी चौकशीसाठी विशेष कृतीदल नेमण्याबाबत मुख्यमंत्री कार्यालयाने गृह विभागाला लेखी कळवूनही त्यावर निर्णय न घेतल्याचा ठपका ठेवून संबंधित कक्ष अधिकारी यांचेवर कारवाई करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, शासनाच्या कोणत्याही विभागातील निर्णय घेण्याची अंतिम जबाबदारी विभागाचे प्रधान सचिव व अन्य अधिका-यांची असतांनाही कक्ष अधिका-यांना याप्रकरणी जबाबदार धरण्यात येऊन वरिष्ठ अधिका-यांनी मा.मुख्यमंत्र्यांच्या कारवाईमधून स्वतःला हेतुतः बाजुला ठेवल्याची बाब निदर्शनास येऊनही कक्ष अधिका-यांसारख्या व्यक्तीवर ही जबाबदारी ढकलणा-या संबंधित वरिष्ठ अधिका-यांविरोधात चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) सन २०१५ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनामध्ये शासनाने, देण्यात येणाऱ्या विविध शिष्यवृत्ती वाटपाच्या तक्रारींची चौकशी करण्यासाठी टास्कफोर्स निर्माण करण्याबाबत आश्वासन दिले आहे. त्यानुषंगाने, विविध संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांचा समावेश करून टास्कफोर्स निर्माण करण्याच्या सूचना देऊन पुढील कार्यवाही तात्काळ करण्याचे निदेश देण्यात आले होते.

वरिष्ठांनी सूचना देऊनही कक्ष अधिकारी, पोल-१३, गृह विभाग यांनी सदर पत्राच्या अनुषंगाने माहे जानेवारी, २०१६ पर्यंत कार्यवाही केली नाही. यास्तव त्यांचेविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करून, त्यांना दि.११.०१.२०१६ च्या आदेशान्वये, शासन सेवेतून निलंबित करण्यात आलेले आहे.

(३) कार्यालयीन कार्यपध्दती नियम पुस्तिकेनुसार, कार्यासनातील कामाचे पर्यवेक्षण, निरीक्षण व नियंत्रण ही कक्ष अधिकाऱ्यांची कर्तव्ये असून, कक्ष अधिकाऱ्याने त्याच्या कार्यासनातील सर्व प्रकरणे योग्य वेगाने व कार्यक्षमतेने निकाली काढणे, तसेच महत्वाचे कालमर्यादित संदर्भ वरिष्ठांच्या निदर्शनास आणणे ही त्याची जबाबदारी आहे. त्यानुसार या प्रकरणाची जबाबदारी संबंधित कक्ष अधिकाऱ्याची आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने विकास आराखड्यात प्रमुख
नद्यांसाठीच्या पूरनियंत्रण रेषेला बगल दिल्याबाबत**

(६) * १४६७६ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने विकास आराखड्याचे नियोजन करताना मिठी, दहिसर, ओशिवरा, पोयसर अशा ४ नद्यांसाठीच्या पूरनियंत्रण रेषेला बगल दिल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत मुंबईत पुन्हा २६ जुलै सारखी पूरस्थिती निर्माण होण्याची शक्यता असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त नद्यांच्या रेषेचा अंतर्भाव करणे बंधनकारक असतानाही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने पूरनियंत्रण रेषेचा साधा उल्लेख केला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर नद्यांच्या पूरनियंत्रण रेषा अवलंबण्यासाठी शासनाने महापालिका प्रशासनाला आदेश दिले आहेत काय, त्याचे स्वरूप काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) अशी बाब नाही.

सर्वसाधारणपणे मुंबई बाहेरील नद्यांचे प्रवाह हे नैसर्गिक असून त्यांना संरक्षक भिंती बांधून त्यांच्या पात्रांचे सीमांकन केले जात नाही. त्यामुळे पावसाळ्यात अतिवृष्टीच्या वेळी नदीचे पाणी पात्रांबाहेर आसपासच्या परिसरामध्ये पसरून पूर परिस्थिती निर्माण होण्याची शक्यता असल्याने, पूर नियंत्रण रेषा निश्चित केली जाते. बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये नद्या व नाले यांचे रुंदीकरण व खोलीकरण सल्लागारानी अभ्यास करून केलेल्या शिफारसीनुसार पात्रांच्या दोन्ही बाजूला उच्चतम भरतीच्या पातळीपर्यंत आर.सी.सी.संरक्षक भिंत बांधून केले जाते. यास्तव, पूरनियंत्रण रेषा निश्चित केली जात नाही. तसेच पर्जन्य जलवाहिन्यांच्या प्रारूप आराखड्यामध्ये अतिवृष्टीमुळे पाणी साचण्याची जी ठिकाणे निश्चित केली आहेत व त्यांचा प्रभाव कमी करण्यासाठी उपाययोजना सुचविलेल्या आहेत त्यांची अंमलबजावणी टप्प्याटप्प्याने करणेत येत आहे.

(२) सन २००५ मध्ये दिनांक २६ व २७ जुलै रोजी मुंबई शहराला अतिवृष्टीचा तडाखा बसून एका दिवसात ९४४ मि.मी. इतक्या विक्रमी पावसाची नोंद होऊन मुंबई शहर व उपनगरामध्ये पूर सदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली होती. सल्लागारांनी अभ्यास केल्याप्रमाणे इतक्या तिव्रतेची अतिवृष्टी शतकातून एकदा होत असते. त्यामुळे अशा अपवादात्मक परिस्थितीसाठी पर्जन्य जलवाहिन्यांची क्षमता ९४४ मि.मी. इतक्या विक्रमी पर्जन्यमानासाठी वाढविणे आर्थिकदृष्ट्या अव्यवहार्य व मुंबई सारख्या विकसित शहरामध्ये जागेची उपलब्धता विचारात घेता शक्य होणार नाही. परंतु अशा परिस्थितीमध्ये पूरपरिस्थितीमध्ये नियंत्रण मिळविण्यासाठी विविध उपाययोजना बृहत आराखड्यामध्ये सुचविलेल्या असून त्याची अंमलबजावणी टप्प्याटप्प्याने करण्यात येत आहे.

(३) ते (५) लागू नाही.

सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या निमित्ताने नाशिक शहरात विकसित झालेल्या पायाभूत सुविधांची नियमित देखभाल करण्याबाबत

(७) * १४९४२ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक शहरातील गोदावरी नदीवरील घाट, मैदाने आणि साधुग्रामसह अन्य भूखंडांचे जतन करून त्यांची नियमित देखभाल करणेसाठी माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे सूचना केलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या निमित्ताने नाशिक शहरात विकसित झालेल्या पायाभूत सुविधांची नियमित देखभाल करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या निमित्ताने नाशिक शहरात विकसित झालेल्या पायाभूत सुविधांची नियमित देखभाल नाशिक महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

म्हाडाने अल्प उत्पन्न गटासाठी असलेल्या सदनिकांच्या
किंमतीत भाववाढ करण्याचा निर्णय घेतल्याबाबत

(८) * १६१४६ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई, ठाणे, विरार व अन्य भागात म्हाडाच्या जमिनीवर बांधण्यात येणाऱ्या घरांच्या किंमतीत वाढ करण्याचा निर्णय म्हाडाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अल्प उत्पन्न गटातील ३३० चौ.फुटांच्या (कार्पेट एरिया) घरासाठी ६५४ चौ.फुटांची किंमत नागरिकांना मोजावी लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मध्यमवर्गीय व अल्प उत्पन्न गटातील व्यक्तींना ही घरे आवाक्याच्या बाहेरची होणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, १०० टक्के किंमतीवर भाववाढ हा गरीब जनतेवर अन्याय असून याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) हे खरे नाही.

(२), (३), (४) व (५) कोंकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाने विरार येथे ४७ हेक्टर जमिनीपैकी ९ हेक्टर जमिनीवर सन १९८५ मध्ये भूखंडाची योजना राबविली. उर्वरित खुल्या जमिनीवर उपलब्ध असलेल्या चटई क्षेत्र निर्देशांकाचा जास्तीत जास्त वापर व्हावा या हेतूने तसेच सर्वसामान्यांना जास्तीत जास्त घरे उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने, स्टिल्ट + २२/२४ मजल्यांच्या इमारतींचे नियोजन करण्यात आले.

इमारती बहुमजली असल्यामुळे स्थानिक महापालिकेच्या विकास नियमावलीच्या तरतूदीनुसार इमारतींच्या आराखडयामध्ये प्रत्येकी दोन जीने, दोन उद्वाहनांची तरतूद करणे बंधनकारक असते. तसेच प्रत्येक मजल्यावर पुरेशा रुंदीचा येण्या-जाण्याचा मार्ग (passage) इ. बाबींचा सदनिकांच्या बांधकाम क्षेत्रावर परिणाम होतो. सदनिकांचे अंतर्गत चटई क्षेत्र व सदनिकांबाहेरचे सार्वजनिक वापराचे क्षेत्र (common passage) यांचे व्यस्त प्रमाण यामुळे सदनिकांचे चटई क्षेत्र व बांधकाम क्षेत्र यांच्या गुणोत्तरात फरक पडतो.

म्हाडाच्या विक्री किंमतीच्या धोरणानुसार, एकंदर प्रकल्प खर्च व त्यामधील उपलब्ध सदनिका यानुसार एका सदनिकेची किंमत ठरविली जाते. मात्र अत्यल्प व अल्प उत्पन्न गटातील सदनिकांवर कोणत्याही प्रकारचा नफा आकारला जात नाही.

**पुणे महापालिका शिक्षण मंडळाने केलेल्या स्वेटर खरेदीत
लाखी रुपयांचे नुकसान झाल्याबाबत**

(९) * १५७९२ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शिक्षण मंडळाने पहिली ते सातवीच्या विद्यार्थ्यांसाठी माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केलेल्या स्वेटर खरेदीत महापालिकेचे सुमारे ३२ लाख रुपयांचे नुकसान झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर स्वेटर खरेदीस जबाबदार असणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) सदर प्रकरणी सखोल चौकशी करून अहवाल सादर करण्याबाबत आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बेस्ट बसमधील सीसीटीव्ही बंद असल्याबाबत

(१०) * १४७९१ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत दहशतवादयांचे सावट असताना बेस्ट बसमधील सीसीटीव्ही बंद असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार बेस्ट बसमधील बंद अवस्थेत असलेले सीसीटीव्ही सुरु करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) बेस्ट बसगाड्यांमधील सीसीटीव्ही यंत्रणा ही खाजगी व्यवसाय संस्थेच्या माध्यमातून उभारण्यात आलेली असून, सदर व्यवसाय संस्थेबरोबर केलेल्या कंत्राटातील तरतुदींच्या अनुषंगाने कामकाजाची पूर्तता होत नसल्यामुळे हे कंत्राट दिनांक २०.१२.२०१५ पासून समाप्त करण्यात आले होते.

तदनंतर, करारातील तरतुदींनुसार सदर कंत्राटाचे दिनांक ०१.०३.२०१६ पासून ३ महिन्यांच्या कालावधीकरिता पुनःरुजीवन करण्यात आलेले आहे. या कालावधीमध्ये संपूर्ण यंत्रणेचा पुनःआढावा घेऊन सदर कंत्राट सुरु ठेवण्याबाबत अंतिम निर्णय घेण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील बी.डी.डी. चाळींच्या पुनर्विकासाबाबत

(११) * १४७२६ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.सुभाष झांबड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११४०५ ला दिनांक २३ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील बी.डी.डी. चाळीतील इमारतींचा पुनर्विकास म्हाडाद्वारे केला जाणार असल्याची घोषणा मा.मुख्यमंत्री यांनी केल्याचे तसेच या चाळींच्या पुनर्विकासाबाबत मा.गृहनिर्माण राज्यमंत्री महोदयांनी म्हाडाला आदेश दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या चाळीतील १६,६०० कुटुंबियांना सध्याच्या १६० चौ.फूट जागेपेक्षा पुनर्विकसानंतर वाढीव जागा किती देणार याचा शासन निर्णय शासनाने अगोदर जारी करावा आणि नंतरच पुनर्विकासाचा निर्णय घ्यावा अशी येथील रहिवाशांची मागणी आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिवडी (मुंबई) मधील बी.डी.डी. चाळी जीर्ण झाल्या असतानाही म्हाडाने या चाळींना पुनर्विकासातून वगळले असल्याचे तसेच नायगांव, ना.म.जोशी मार्ग व वरळी या बी.डी.डी. चाळींचा पुनर्विकास रखडला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बी.डी.डी. चाळींच्या पुनर्विकासाबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) बी.डी.डी. चाळींच्या पुनर्विकासाकरिता मा.मंत्रिमंडळाच्या दिनांक १७.३.२०१६ च्या बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण म्हाडा यांना सुकाणू अभिकरण (Nodal Agency) म्हणून नियुक्त केले आहे.

(२) मा.मंत्रिमंडळाच्या दिनांक १७.३.२०१६ च्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार बी.डी.डी. चाळीच्या पुनर्विकासाबाबत दिनांक ३०.३.२०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. सदर शासन निर्णयातील एका निर्णयानुसार बी.डी.डी. चाळीच्या पुनर्विकासाकरीता बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण नियमावलीत स्वतंत्र विनियम अंतर्भूत करण्यात येणार आहे व त्यामध्ये बी.डी.डी. चाळीतील रहिवाश्यांना द्यावयाच्या पुनर्वसन सदनांचे क्षेत्रफळ किती असावे याबाबत तरतूद करण्यात येणार आहे.

(३) शिवडी, मुंबई येथील बी.डी.डी. चाळी मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या जागेवर असल्याने सदर चाळीचा पुनर्विकास प्रस्तावात समावेश करण्यासाठी केंद्र शासनाकडून सहमती प्राप्त झाल्यास या चाळीचा अंतर्भाव पुनर्विकास प्रक्रियेत करण्यात येईल.

(४) बी.डी.डी. चाळीच्या पुनर्विकासाच्या अनुषंगाने मा.मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आले असून त्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या उपनगरातील रुग्णालयात
 डॉक्टरांची रिक्त पदे असल्याबाबत**

(१२) * १४८५७ श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या उपनगरातील रुग्णालयात २१७ पदांपैकी केवळ १३३ रिक्त पदे आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामध्ये बालरोगतज्ञ, शल्यचिकित्सक, स्त्रीरोगतज्ञ, एनेस्थेशिया ही डॉक्टरांची रिक्त पदे असल्याने या विभागात येणाऱ्या रुग्णांचे हाल व गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) महापालिकेच्या उपनगरीय रुग्णालयांमध्ये बालरोगतज्ञ, शल्यचिकित्सक, स्त्रीरोगतज्ञ, एनेस्थेशिया ही पदे रिक्त असल्यामुळे मानसेवी सहाय्यक, अधिव्याख्याता, प्रबंधक व आवासनिवासी अधिकारी यांच्यामार्फत या विभागात येणाऱ्या रुग्णांवर उपचार करण्यात येतात. त्यामुळे रुग्णांचे हाल व गैरसोय होत आहे हे खरे नाही.

(३) व (४) सदर रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत प्रगतीपथावर आहे.

**ठाणे महानगरपालिकेने अंदाजपत्रकीय रकमेपैकी
 ५ टक्के रक्कम मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी
 राखीव ठेवूनही खर्च न केल्याबाबत**

(१३) * १४९८५ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महापालिका अधिनियमान्वये महापालिकांच्या अंदाजपत्रकीय रकमेपैकी ५ टक्के इतकी रक्कम मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी राखीव ठेवून खर्च करणे बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, ठाणे महानगरपालिकेच्या विविध विभागांनी सन २०११-१२, २०१२-१३ व २०१३-१४ या तिन्ही वर्षी वार्षिक उत्पन्नाच्या ५ टक्के रक्कम मागासवर्गीय व दलितवस्तीतील गटार बांधकाम, पायवाट, दिवाबत्ती, पाणीपुरवठा, इ. योजनांवर लाखो रुपये खर्च केल्याचे दाखविले असले तरी प्रत्यक्षात सदर बाबींवर काहीच खर्च झाला नसल्याचे जागर फाऊंडेशन या नामांकित संस्थेने केलेल्या पाहणीत दिनांक ३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर संस्थेने याप्रकरणी आयुक्त महापालिका, ठाणे, प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग, मंत्रालय व मा.नगरविकास राज्यमंत्री यांचेकडे लेखी निवेदनाद्वारे त्याचसुमारास तक्रार सादर केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी निवेदनाच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(५) असल्यास, त्यामध्ये काय निदर्शनास आले आहे व त्यानुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) ठाणे महानगरपालिकेमार्फत खालील प्रमाणे खर्च करण्यात आलेला आहे.

सन २०११-१२ मध्ये २४.६५ कोटी

सन २०१२-१३ मध्ये ११.२३ कोटी

सन २०१३-१४ मध्ये १६.२१ कोटी

वरील रक्कम मागासवर्गीय व दलित वस्तीमधील गटार बांधकाम, पायवाट, दिवाबत्ती, पाणीपुरवठा इ. योजनांवर खर्च करण्यात आला आहे. वर्षनिहाय प्राप्त निधी व्यतिरिक्त खर्च न झालेली रक्कम पुढील आर्थिक वर्षात स्पील स्वरूपामध्ये घेऊन खर्ची करण्यात आलेली आहे.

(३) व (४) उक्त विषयाबाबतचे निवेदन /तक्रार आढळून येत नाही. तथापि, उक्त प्रकरणी मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी राखीव ठेवण्यात आलेला निधी कमी खर्च झाल्याचे प्रथम दर्शनी निदर्शनास येत आहे. यास्तव, अधिक चौकशी करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील कसबा पेठ येथे युवकाचा मारहाणीत मृत्यू झाल्याबाबत

(१४) * १४६६३ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.महादेव जानकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गाड्यांची बॅटरी चोरण्याच्या संशयावरून कचरा वेचणा-या सावन धर्मा राठोड या युवकाला पुणे शहरातील कसबा पेठ येथील इब्राहिम मेहबूब शेख या इसमाने आधी पेट्रोल पाजून व नंतर त्याला जबर मारहाण करून त्याला पेटवून दिल्याची घटना दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर सावन राठोड या युवकाचा ससून रुग्णालयात दिनांक १५ जानेवारी, २०१६ रोजी उपचारादरम्यान मृत्यू झाला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व या संदर्भातील आरोपींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

गाड्यांची बॅटरी चोरण्याच्या संशयावरून कचरा वेचणाऱ्या सावन धर्मा राठोड या युवकाला पुणे शहरातील कसबा पेठ येथे आरोपींनी पेट्रोल टाकून जिवे मारण्याचा प्रयत्न केला.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी फिर्यादीने दिलेल्या फिर्यादीवरून फरासखाना पोलीस ठाणे, पुणे येथे गु.र.नं.८/२०१६, भा.दं.वि.कलम ३०७, ३२३, ५०४, २०१, ३४ अन्वये ३ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. उपचारादरम्यान फिर्यादीचा मृत्यू झाल्याने दाखल गुन्ह्यामध्ये भा.दं.वि.कलम ३०२ लावण्यात आले आहे.

गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सागळ (जि.अहमदनगर) येथील वाळू तस्करावर
 फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याबाबत**

(१५) * १५५२६ श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सागळ (जि.अहमदनगर) येथे नदीपात्रात विनापरवाना ट्रक्टर व ट्रॉली, एक डंपर व एका व्यक्तीस वाळू तस्करी करित असतांना राहुरी पोलीसांनी पकडले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वळण पिंप्री येथील मुळा नदीपात्रात विनापरवाना वाळू उपसा करणाऱ्या तस्करावर राहुरी पोलीस स्टेशनचे पोलीस अधिकारी व तहसिलदार यांनी छापा टाकून पाच मोटर सायकली, डंपर व वाहनचालक यांना ताब्यात घेतले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर वाळू तस्करावर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) मौजे पिंपरी वळण येथे अवैध वाहतूक होत असल्याबाबतची माहिती तहसिल कार्यालय, राहुरी यांना मिळताच तेथील गौण खनिज विरोधी पथकाने पोलीसांसह घटनास्थळी जावून ५ संशयीतांच्या पाच मोटारसायकली ताब्यात घेवून चौकशी केली असता त्यापैकी दोन शेतकरी असल्याने त्यांना सोडून देण्यात आले. तसेच इतर ३ व्यक्ती रेकी करणार नाही तसेच चोरून वाळू उत्खनन व वाहतूक करणाऱ्यांना माहिती पुरवणार नाही. असे जबाब नोंदवून व त्यांना तोंडी सूचना देऊन सोडून देण्यात आले आहे.

- (३) महसूल गौण खनिज पथक राहूरी यांना वाळू तस्करी करतांना कोणीही मिळून आले नाही. त्यामुळे फौजदारी गुन्हा दाखल नाही.
- (४) विलंब झालेला नाही.

**दादर (मुंबई) येथे इमारतीच्या बांधकामासाठी विना परवानगी
सुमारे ५७ झाडांची तोड करण्यात आल्याबाबत**

(१६) * १५५८७ श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दादर (मुंबई) येथील एस.के.बोले रोडवरील भूभाग क्रमांक ८२३ वरील एका इमारतीच्या बांधकामासाठी विना परवानगी सुमारे ५७ झाडांची तोड करण्यात येऊनही महानगरपालिकेचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार दोषी आढळून येणाऱ्यावर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

एस.के.बोले रोड, दादर येथील भूखंड क्रमांक ८२३ टी.पी.एस.-IV या भूखंडावरील प्रस्तावित इमारतीच्या बांधकामाने बाधित होणारी एकूण ४० झाडे कापण्यासाठी व १७ झाडे पुनर्रोपित करण्यासाठी वृक्ष प्राधिकरणाच्या मान्यतेने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दिनांक २५.०१.२०१६ रोजी परवानगी देण्यात आली आहे.

- (२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

यवतमाळ नगरपरिषदेतील कर्मचा-यांच्या विविध समस्यांबाबत

(१७) * १५७२६ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आर्णी (जि.यवतमाळ) नगरपरिषदेत समावेश करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायतकालीन कर्मचाऱ्यांना नगरपरिषद सेवेत समावेश करण्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांना मुख्यधिकारी नगरपरिषद, आर्णी यांनी दिनांक १८ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, नगरपरिषदेची स्थापना चार वर्षापूर्वी झाली असून तेथे कार्यरत असणाऱ्या ४० कर्मचाऱ्यांच्या वेतनासाठी दिनांक ११ जुलै, २०१४ पासून सातत्याने सहाय्यक अनुदानाची मागणी करून देण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांची उपासमार होवू नये म्हणून कर्मचाऱ्यांना नगरपरिषदेत सामावून घेणेबाबत व ज्यांना सामावून घेतले आहे त्यांना वेतन देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) नगर परिषद प्रशासन संचालनालयाच्या दिनांक २९.५.२०१४ च्या आदेशान्वये आर्णी (जि.यवतमाळ) नगर परिषदेच्या आकृतिबंधानुसार ४० कर्मचाऱ्यांचे समावेशन करण्यात आले आहे. उर्वरित कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या ह्या नगर परिषदेच्या स्थापनेच्या प्राथमिक उद्घोषणेनंतर करण्यात आल्या असल्याने त्याचे समावेशन मंजूर आकृतिबंधात करण्यात आलेले नाही.

आर्णी नगर परिषदेमार्फत सहाय्यक अनुदानाची मागणी करण्यात आली असून आकृतिबंधात समाविष्ट कर्मचाऱ्यांना नगर परिषदेमार्फत वेतन देण्यात येते. आकृतिबंधात समाविष्ट नसलेल्या कर्मचाऱ्यांना नगर परिषदेमार्फत स्थानिक निधीतून वेतन देण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भारत विकास ग्रुप या कचरा वाहतूक करणाऱ्या कंपनीने अधिकाऱ्यांच्या
संगनमताने सिडकोची लूट केल्याबाबत**

(१८) * १६४८० श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिडकोच्या कंळबोली, कामोठे, खारघर, नवीन पनवेल, खांदा कॉलनी या ५ वसाहतींमधील कचरा पेट्यांमध्ये जमा होणारा कचरा, कचराभूमीपर्यंत वाहून नेण्याचे काम सिडकोने 'भारत विकास ग्रुप' (बीव्हीजी) या कंपनीला दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कचराभूमीपर्यंत कचरा वाहून नेणा-या गाडयांना त्यातील कच-याच्या वजनानुसार पैसे मिळतात हे लक्षात घेवून कच-यामध्ये माती टाकून त्याचे वजन वाढविण्याचे प्रकार पनवेलमध्ये सुरु असल्याचे निदर्शनास येवून यातून सुमारे २ वर्षांत सिडकोची काही कोटी रूपयांची फसवणूक सिडकोतील काही अधिका-यांच्या संगनमतामुळे झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सिडकोतील संबंधित अधिकारी, कंत्राटदार, कचराभूमीचे व्यवस्थापक, रखवालदार, वजनकाटयावरील कर्मचारी अशी एक साखळी यात असल्याची शंका तेथील नागरिकांनी व्यक्त केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) नाही.

(४) व (५) सिडकोचे मुख्य दक्षता अधिकारी तथा अपर पोलीस महासंचालक यांचेकडून सखोल चौकशी करण्यात आली असता संबंधित तक्रारीत काही तथ्य आढळून न आल्यामुळे संबंधितांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**कर्जत (जि.रायगड) येथील कर्जत-नेरळ राज्यमार्गावर चालकाला
बंदुकीचा धाक दाखवून गाडी पळविल्याबाबत**

(१९) * १६५४१ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कर्जत (जि.रायगड) येथील कर्जत-नेरळ राज्यमार्गावर दिनांक २२ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास गाडीमध्ये लिफ्ट मागून चालकाला बंदुकीचा धाक दाखवून श्री.अजय मालोदे रा.नेरळ यांची गाडी पळविण्यात आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गाडीचे मालक श्री.अजय मालोदे, यांनी नेरळ पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल करूनही गाडीचा शोध लागला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) कर्जत (जि.रायगड) येथील कर्जत-नेरळ राज्यमार्गावर दिनांक २२ डिसेंबर, २०१५ रोजी श्री.अजय मालोदे यांची कार ही जबरिने पळविण्यात आलेली असून आरोपींनी श्री.मालोदे यांना बंदुकीचा धाक दाखविलेला नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर प्रकरणी फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून नेरळ पोलीस ठाणे कॉ. गु.र.नं. १६७/२०१५, भा.दं.वि. कलम ३९२, ३४ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून १ आरोपीस अटक करण्यात आलेली आहे. ३ आरोपी फरार आहेत. अटक केलेल्या आरोपीकडून चोरीस गेलेली कार जप्त करण्यात आली असून न्यायालयाच्या आदेशानुसार फिर्यादी यांच्या ताब्यात देण्यात आली आहे. गुन्हा पोलीस तपासावर प्रलंबित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या सफाई कामगारांच्या
नोकर भरतीत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(२०) * १६८५३ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या सफाई कामगारांच्या (चतुर्थ श्रेणी) नोकर भरतीत गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी १५ आरोपींना गुन्हे शाखेने अटक केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) सदर प्रकरणी १४ आरोपींना गुन्हे शाखेने अटक केली आहे.
- (३) पोलीस यंत्रणेमार्फत अटक करण्यात आलेल्या सदर कर्मचाऱ्यांना महानगरपालिकेमार्फत निलंबित केले असून त्याची विभागीय चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

गुन्हे अन्वेषण विभागाच्या दिनांक ०१.१२.२०१५ च्या पत्रान्वये, १२ अनुकंपा तत्वावरील नोकरी प्रकरणांची माहिती महानगरपालिकेकडून मागविण्यात आली होती.

त्याअनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत सदर प्रकरणाच्या प्राथमिक चौकशीची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

सदर प्राथमिक चौकशीमध्ये आढळून आलेले निष्कर्ष खालीलप्रमाणे आहेत :-

अनुकंपा प्रकरणांतर्गत पात्र ठरविण्याकरिता शाळा सोडल्याचा दाखला, जन्म दाखला, मयत कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू दाखला, पॅनकार्ड, आधार कार्ड, रेशनकार्ड, पोलिसांचे ना-हरकत प्रमाणपत्र इ.कागदपत्रे फेरफार करून सादर करण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

अनुकंपा प्रकरणांतर्गत पात्र ठरविण्याकरिता वारसदार नसतांनाही अन्य व्यक्तींची नावे निर्देशित करून प्रकरणे सादर करण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

तसेच कार्यालयीन कागदपत्रांवरदेखील कर्मचारी / अधिकाऱ्यांच्या बनावट स्वाक्षरी करून प्रस्ताव सादर केला असून, त्यास मंजूरी घेतल्याचे दिसून आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यु-मोनार्क विकासकाने सागबाग (मुंबई) येथील झोपडपट्टी पुनर्वसन
योजनेचे काम १८ वर्षांपासून अपूर्णवस्थेत ठेवल्याबाबत**

(२१) * १६९२९ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय

गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंधेरी-कुर्ला सागबाग, मुंबई-५९ येथील सागबाग सर्वे नं.७०६ विभागात कार्यान्वित न्यु मोनार्क विकासकाच्या माध्यमातून चालत असलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेचे काम फक्त ४० टक्केच झाले असून सदरील काम हे १८ वर्षांपासून अपूर्णवस्थेत ठेवले असल्याने याबाबतची तक्रार वारंवार संबंधितांकडे करण्यात आली तसेच मोनार्क या विकासकावर तत्कालीन मुख्यमंत्री यांनी बदलीचे आदेश देऊनही संबंधितांकडून कोणतीच दखल घेतली नसल्याने सदरील विकासकावर कारवाई करणेबाबत मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गत १८ वर्षे एसआरए योजनेचे काम अपूर्णवस्थेत ठेवल्याने संतप्त लाभार्थ्यांकडून न्यु मोनार्क विकासकावर कारवाई व्हावी अशी मागणी होत आहे, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) सदरहू विषयाच्या अनुषंगाने प्राप्त झालेले दिनांक १२.१.२०१६ रोजीचे निवेदन उचित कार्यवाहीसाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे पाठविण्यात आले आहे.

(२) मौजे मरोळ येथील न.भू.क्र.७०६/२ ते ८,७०६/११, ७०६/१२, ७०६/१४ ते १६ व ७०६/२२ या भूभागावर सागबाग स्नेहसागर सहकारी गृहनिर्माण संस्थेची झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविण्यात येत आहे. त्यामध्ये ११४४ पात्र झोपडीधारक व ८ धार्मिक स्थळांचा समावेश आहे. सदरहू झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेत एकूण ७ पुनर्वसन इमारती व १ विक्री घटकातील इमारतीचा समावेश आहे. त्यापैकी ३ इमारतींना पूर्ण भोगवटा प्रमाणपत्र व एका इमारतीला अंशतः भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे. त्यामध्ये आतापर्यंत ५६२ झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करण्यात आले आहे. सदरहू योजनेचे आतापर्यंत ४८.८० टक्के काम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित झोपडीधारकांना २६९ चौ.फूट क्षेत्रफळाच्या सदनिका देण्याकरिता सुधारित आशयपत्र दिनांक ४.१२.२०१५ रोजी देण्यात आले आहे. योजनेतील पुनर्वसन इमारत क्र.७ च्या पूर्ण बांधकामास दिनांक १.३.२०१६ रोजी

परवानगी देण्यात आली आहे व त्यानुसार बांधकाम प्रगतीपथावर आहे. पुनर्वसन इमारत क्र.३ चे आराखडे व बांधकाम परवानगीबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्याचे व पुनर्वसन घटक इमारतीचे बांधकाम लवकरात लवकर पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम सादर करण्याबाबत प्राधिकरणाकडून विकासकास नोटीस देण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई शहरातील जुन्या उपकर प्राप्त इमारतीच्या
दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत**

(२२) * १७११८ श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहरात सन १९४० पूर्वीच्या जवळपास १९ हजार उपकर प्राप्त इमारती असून, या जुन्या मोडकळीस आलेल्या इमारतीच्या दुरुस्तीसाठी सुमारे ३ वर्षांपूर्वी रुपये ३०० कोटी एवढा निधी उपलब्ध करून देण्याचे मान्य केलेले असतानाही सदरच्या धोकादायक असलेल्या इमारतींसाठी आवश्यक तो निधी उपलब्ध करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त जुन्या व मोडकळीस आलेल्या उपकर प्राप्त इमारतींचा दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध न करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त इमारतीच्या दुरुस्तीसाठी आता किती निधीची आवश्यकता आहे व त्यानुसार निधी उपलब्ध करण्याबाबत सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१), (२) व (३) मुंबई शहर जिल्ह्यात एकूण १९,६४२ उपकरप्राप्त इमारतींपैकी काही इमारती कोसळल्याने तर काही अत्यंत मोडकळीस आल्याने तोडल्यामुळे काही इमारतींची पुनर्बांधणी किंवा पुनर्विकास झाल्याने तसेच काही इमारतींना उपकरातून सुट दिल्याने आता प्रत्यक्ष अस्तित्वात असलेल्या उपकरप्राप्त इमारतींची संख्या १४,५२४ इतकी आहे. त्यापैकी १ सप्टेंबर, १९४० पूर्वी बांधलेल्या इमारतींची संख्या १२,२५७ इतकी आहे.

सन २०१३-१४, २०१४-१५ व २०१५-१६ या वर्षांत दुरुस्ती उपकर व अंशदानापोटी अनुक्रमे रुपये ८८ कोटी, ८०.५० कोटी व रुपये १२९.५६ कोटी असे एकूण रुपये २९८.०६ कोटी गृहनिर्माण विभागाद्वारे अर्थसंकल्पीय तरतूदीद्वारे महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणास वितरीत करण्यात आले आहेत.

तसेच मुंबई शहर बेटावरील उपकरप्राप्त इमारतीच्या दुरुस्ती व पुनरचनेकरीता शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अंशदानात वाढ करण्यासंदर्भातील म्हाडाकडून प्राप्त प्रस्तावावरील कार्यवाहीमध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत दुरुस्ती उपकराची वसुली फारच कमी प्रमाणात होत असल्याची बाब व मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनरचना मंडळातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या वेतनावरील खर्च दुरुस्ती निधीतून करण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास आल्याने मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनरचना मंडळातील कर्मचारी/अधिकारी यांचे वेतन म्हाडाच्या निधीतून देण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. दुरुस्तीच्या कामास अधिक निधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने दुरुस्ती उपकराच्या निधीतील स्रोतात वाढ होण्याच्या दृष्टीने उपाययोजनांचा आढावा घेणे व महानगरपालिकेकडून मोठ्या प्रमाणावर वसुल करावयाची थकित रक्कम वसुल करण्यासाठी प्रयत्न करण्याच्या सूचना म्हाडास देण्यात आल्या आहेत.

मुंबईतील आदिवासी पाड्यांना विकास आराखड्यातून वगळण्यात आल्याबाबत

(२३) * १७१३४ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई परिसरात व उपनगरातील आदिवासी पाडे हे स्वातंत्र्य पूर्व काळापासून असून तसा इमला मालक ७/१२ च्या नोंदी आदिवासींकडे व श्रमिक मुक्ती संघटनेकडे असून मुंबई विकास आराखडा २०१५ ते २०३५ च्या कामात २२२ आदिवासी पाड्यांची नोंद प्रस्तावित विकास आराखड्यात घेण्याबाबत शासनस्तरावर विविध बैठकाही झाल्या, त्यानंतर आदिवासी विभागाने सन २००३ साली सर्व्हे करून मुंबईतील २२२ आदिवासी पाड्यांना प्रस्तावित मुंबई विकास आराखड्यात स्थान देण्याबाबत संबंधितांना कळवूनही कोणतीच कार्यवाही केली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रत्यक्ष विकास आराखडा प्रसिध्द झाल्यानंतर मुंबईतील आदिवासी पाड्यांना जाणूनबुजून वगळण्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त विषयी पुनर्विचार करून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) ते (४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने दिनांक २५.२.२०१५ रोजी प्रसिध्द केलेल्या सुधारित प्रारूप विकास योजनेमधील चुकांची जागेवरील परिस्थितीनुसार गुणवत्तेनुसार, नियोजनाचे दृष्टीने व कायदेशीर बाब तपासून त्यानुरूप दुरुस्ती करून प्रारूप विकास योजना पुर्नप्रसिध्द करणेचे दिनांक २३.४.२०१५ रोजी शासनाने निदेश दिलेले आहेत. त्याप्रमाणे बृहन्मुंबईची सुधारित प्रारूप विकास योजना (२०१४-३४) पुर्नप्रसिध्दीची प्रक्रिया बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून सुरु आहे. सदर पुर्नप्रसिध्द करणेत यावयाच्या सुधारित प्रारूप विकास आराखड्यामध्ये आदिवासी पाड्यांच्या हद्दी बिनचुकपणे दर्शविण्याची दक्षता घ्यावी अशा सूचना आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना दिनांक ८.१२.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये देणेत आलेल्या आहेत.

राहुरी (जि.अहमदनगर) तालुक्यात पाथरे खुर्द येथील कांदा चोरीच्या घटनेबाबत

(२४) * १८३५३ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.जनार्दन चांदूरकर :

सन्माननीय **मुख्यमंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राहुरी (जि.अहमदनगर) तालुक्यात पाथरे खुर्द येथील शेतकरी श्री. भागवत निमसे यांच्या शेतातील कांदा चाळीतून सुमारे एक लाख रुपयांचा दोन हजार पाचशे क्विंटल कांदा रात्रीच्यावेळी चोरीला गेला असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चोरट्यांनी शेतातील गहू व ट्रक्टरची अवजारेही चोरून नेली आहेत उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित आरोपींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

प्रश्नात नमूद शेतकऱ्याने त्यांच्या शेतातून ८ पोती गहू, ६ गोणी कांदा, एक गोणी मेथी बियाणे, मर्क्युरी बल्ब, विद्युत पंप इत्यादी साहित्य चोरी केल्याबाबत राहुरी पोलीस स्टेशन येथे दिनांक १८/०८/२०१५ रोजी तक्रार दिली होती. सदर तक्रारीचे तपासात सदर शेतकऱ्याचे सहा गोणी खाण्यास आयोग्य कांदा चोरीस गेल्याचे निष्पन्न झाले आहे. त्या व्यतिरिक्त इतर चोरीला गेलेल्या वस्तू ह्या त्यांच्या शेतात इतरत्र पडल्याचे आढळून आले आहे. तसेच सदर शेतकऱ्याने

आसपासच्या शेतकऱ्यास वचक बसावा म्हणून अर्जात जास्तीच्या वस्तू चोरी गेल्याचे त्याने जबाबात सांगितले असून याबाबत शेतकऱ्याची काहीही तक्रार राहिली नाही, असेही त्याने सांगितले.

(३) विलंब झालेला नाही.

**नाशिक जिल्ह्यात वातावरणात होत असलेल्या बदलांमुळे
साथीच्या रोगांचे रुग्ण वाढल्याबाबत**

(२५) * १७२४२ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.आनंदराव पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यात वातावरणात होत असलेल्या बदलांमुळे साथीच्या रोगांचे रुग्ण वाढले असून शहरातील महापालिकेच्या रुग्णालयात ४६ जणांवर डेंग्यूवर उपचार सुरु असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर साथ आटोक्यात आणण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये डेंग्यू आजाराचे ५४ रुग्ण आढळून आलेले आहेत.

(२) सदर साथ आटोक्यात आणण्याबाबत महानगरपालिकेकडून खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात.

- महानगरपालिकेच्या सर्व रुग्णालये, दवाखाने, प्रसुतीगृहे इत्यादी ठिकाणी सर्व प्रकारचा साथरोग संबंधीचा औषधसाठा उपलब्ध असून येणाऱ्या रुग्णांवर त्वरीत औषधोपचार करण्यात येतो.
- उद्रेकग्रस्त भागातील पडीक जागेतील रिकाम्या बाटल्या, नारळाच्या करवंट्या, टायर्स इ.साहित्य रिकामे करून आरोग्य शिक्षण देण्यात येते.
- डासोत्पत्ती स्थानात गप्पी मासे/अबेट टाकण्यात येतात.
- डेंग्यू ताप सदृष व्यक्तींच्या परिसरात सर्वेक्षण करून संशयित रुग्णांचे रक्तजल नमुने घेवून सेन्टीनल सेंटर, जिल्हा रुग्णालय, नाशिक येथे पुढील तपासणीकरीता पाठविण्यात येतात.

- आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत नागरिकांना आरोग्य शिक्षण देण्यात येते.
- डेंग्यू व इतर साथीच्या रोगांबाबत विविध प्रसिध्दी माध्यमांद्वारे नागरिकांमध्ये जनजागृती करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बेस्ट बस थांब्यावर खाजगी वाहने पार्किंग करण्यास मनाई करण्याबाबत

(२६) * १८४४१ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बेस्ट बस थांब्यापासून २० मीटरच्या अंतरापर्यंत कोणत्याही खाजगी वाहनांना पार्किंग करण्यास मनाई आहे, मात्र बेस्टच्या या नियमाचे उल्लंघन करून सर्रासपणे तेथे खाजगी वाहने उभी केली जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वाहनांबरोबरच बस थांब्यावर अतिक्रमण झालेले निदर्शनास येत असून या कारणास्तव बेस्टच्या प्रवाशांची तसेच पादचाऱ्यांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) बेस्ट उपक्रमाच्या बस थांब्यावर २० मीटर्सच्या आत अनधिकृतपणे पार्किंग केलेली वाहने हटविण्याची विनंती बेस्ट प्रशासनामार्फत वाहतुक पोलीसांकडे करण्यात आली होती.

सदर विनंतीच्या अनुषंगाने, वाहतुक पोलीस विभागामार्फत सदर बस थांब्यावर, पार्किंग केलेल्या वाहनांवर रस्ता विनियमन नियम १९८९, नियम १५ (२) (८) सह मोटार वाहन कायदा कलम १७७ अन्वये वेळोवेळी कारवाई करण्यात आली आहे.

बेस्ट बस थांब्यावरील अतिक्रमण हटविण्याचे काम महानगरपालिकेमार्फत वेळोवेळी करण्यात आले आहे.

**मुंबई शहर व परिसरात सांकेतिक भाषेचा वापर करून
वेश्या व्यवसाय सुरु असल्याबाबत**

(२७) * १७५३५ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर व परिसरात फ्रेंडशिप क्लब, गुड जॉब, गुड इन्कम फॉर हाय प्रोफाईल मेल अँड फिमेल (वर्क सेक्स) मोबाईल क्र. कधी लेडीज सर्व्हिस अशा स्वरूपाचे बल्क मेसेज मोबाईल धारकांना पाठवून छुप्या पध्दतीने सांकेतिक भाषेचा वापर करून वेश्या व्यवसाय करण्याच्या तक्रारी पोलिसांच्या सामाजिक सेवा केंद्राच्याही बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबईत एस्कॉर्ट/मोबाईल सर्विसद्वारे अनैतिक व्यापार चालत असल्याबाबतची माहिती प्राप्त होताच कायदेशीर कारवाई करण्यात येते.

सायबर पोलीस ठाण्यात अशा संबंधित आशयाचा कोणताही गुन्हा नोंद नाही.

(२) समाजसेवा शाखेकडून एस्कॉर्ट/मोबाईल सर्विसद्वारे अनैतिक व्यापार चालत असलेल्या तक्रारीनुसार सन २०१४ मध्ये २५ गुन्हे, सन २०१५ मध्ये ३२ गुन्हे, सन २०१६ मध्ये मार्च अखेर २ गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत व त्यामध्ये संबंधित आरोपींना अटक करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे मध्यवर्ती कारागृहात अंमली पदार्थाची तस्करी होत असल्याबाबत

(२८) * १७८१४ श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे मध्यवर्ती कारागृहात अंमली पदार्थाची तस्करी होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निदर्शनास आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय,

(२) कारागृहात न्या.बंदी क्रमांक-१९२४/एम-६७, इम्तियाज उस्मान मेमन व न्या.बंदी क्रमांक-५४७४/एम-६४, मोहमद हाशीम अझर अली शेख या दोन बंद्यांनी गांजासदृश्य अवैध वस्तु बाळगल्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध ठाणेनगर पोलीस स्टेशन येथे एफ.आय.आर. क्रमांक-०४/२०१६, कलम ८(क), २० एन.डी.पी.एस. कायदा अन्वये गुन्हा दिनांक १६.०१.२०१६ रोजी नोंद करण्यात आला असून पोलीस तपास सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिवडी (मुंबई) येथील क्षयरोग रुग्णालयात प्रतिरोधी
 आवरण लावण्याचा निर्णयाबाबत**

(२९) * १८०५२ **अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.किरण पावसकर :** सन्माननीय **मुख्यमंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवडी (मुंबई) येथील क्षयरोग रुग्णालयाच्या इमारतीमध्ये सुक्ष्मजंतु प्रतिरोधी आवरण लावण्याचा निर्णय मुंबई महानगरपालिकेने घेतला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

शिवडी येथील क्षयरोग रुग्णालय समुह येथील 'बहादूरजी' ब्लॉक इमारतीच्या 'अ' विंगला सुक्ष्मजंतू विरोधी पृष्ठभाग आवरण लावण्याचा निर्णय महानगरपालिकेने दिनांक २९.१२.२०१५ रोजी घेतला होता.

(२) सदर निर्णयानुसार, निविदा मागवून व स्थायी समितीच्या मंजूरीनुसार कंत्राटदाराला महापालिकेमार्फत सदर कामाचे कार्यादेश दिनांक १६.०२.२०१६ रोजी देण्यात आले होते. सदर काम दिनांक १९.०२.२०१६ रोजी पूर्ण झाले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहर व उपनगरात अंमली पदार्थाची सर्रास विक्री होत असल्याबाबत

(३०) * १८११० प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा

खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहरात रे रोड, मस्जिद व उपनगरात गोवंडी, मानखुर्द, मुलुंड, बेंगनवाडी परिसरात अंमली पदार्थाची सर्रास विक्री होत असल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अंमली पदार्थाची विक्री करणाऱ्यांविरुद्ध पोलिसांकडून किती जणांवर कोणत्या स्वरूपाची कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) अंमली पदार्थ विरोधी कक्षातील अधिकारी व अंमलदार यांची शिवाजी नगर, गोवंडी, मानखुर्द व रे रोड परिसरात ३ पथके तैनात करून गोवंडी परिसरात गांजा, कोरक्स सिरपच्या बाटल्या अशा प्रकारचे अंमली पदार्थ जप्त करून ६ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे व ७ सेवनाथींवर कारवाई करण्यात आली आहे. तसेच रे रोड परिसरात चरस संबंधित २ गुन्ह्यांमध्ये २ आरोपींना अटक करण्यात आली.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या आरोग्य केंद्रातील लोहयुक्त
गोळ्या संपविण्याच्या दिलेल्या आदेशाबाबत**

(३१) * १८२१६ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय

मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महापालिकेने आरोग्य केंद्रातील कर्मचारी व आरोग्य सेविकांना गरोदर तसेच प्रसूत महिला व रक्तक्षय झालेल्या मुलींना पुरविण्यात येणाऱ्या सुमारे ४० लाख लोहयुक्त गोळ्यांची मुदत येत्या फेब्रुवारीला संपणार असल्याने त्या संपविण्याचे आदेश दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त बाबी वरून मुंबई महापालिकेच्या वैद्यकीय विभागातील गलथान कारभार निदर्शनास येत असल्याने याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) ४० लाख लोहयुक्त गोळ्या संपविण्याचे आदेश दिल्याबाबतची बातमी स्थानिक वृत्तपत्रात दिनांक २५.०१.२०१६ रोजी प्रसिध्द झाली होती. तथापि, हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक पोलीस आयुक्तालयांतर्गत प्रस्तावित नवीन
 पोलीस ठाण्यांना मंजूरी देण्याबाबत**

(३२) * १८३२३ डॉ.अपूर्व हिरे : दिनांक १५ डिसेंबर, २०१५ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ३ मधील प्रश्न क्रमांक ४८१५ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक पोलीस आयुक्तालयांतर्गत कायदा व सुव्यस्थेच्या दृष्टीने सात नवीन पोलीस ठाणे स्थापन करण्याचे प्रस्तावित करण्यात येवून त्यानुषंगाने शासनास प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्तावापैकी पंचवटी व भद्रकाली पोलीस ठाण्याचे विभाजन करून म्हसळ व नवीन मुंबई नाका हे दोनच नवीन पोलीस ठाणे निर्माण करण्यास शासनाकडून परवानगी देण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शहर परिसरात गुन्ह्यांची वाढलेली संख्या पाहता नाशिक महानगराचा विस्तार व व्याप्तीचे अनुषंगाने आवश्यक नवीन प्रस्तावित पोलीस ठाण्यांना मंजूरी देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) अशांत: खरे आहे. महाराष्ट्र राज्य पोलीस दलातील ६१४९४ नवीन पदनिर्मितीच्या एकत्रित टप्प्यामध्ये पोलीस आयुक्त, नाशिक शहराकरिता पाच नवीन पोलीस ठाणे व एक सहायक पोलीस आयुक्तालय असे एकूण सहा कार्यालय निर्माण करण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले होते.

(२) होय, हे खरे आहे. पदनिर्मितीच्या पहिल्या टप्प्यात पोलीस आयुक्त, नाशिक शहर यांच्या अधिनस्त शासन निर्णय दिनांक ४ मार्च, २०१४ अन्वये पंचवटी व भद्रकाली पोलीस ठाण्याचे विभाजन करून अनुक्रमे म्हसरोळ पोलीस ठाणे व भद्रकाली पोलीस ठाणे निर्माण करण्यास मान्यता देण्यात आली असून दिनांक ३ जून, २०१५ अन्वये अधिसूचना प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

(३) गृह विभाग, शासन निर्णय दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१५ अन्वये सिंहस्थ कुंभमेळा, नवीन पोलीस ठाण्याची निर्मिती आणि पोलीस आयुक्त, नाशिक शहर यांचे अधिनस्त भाग-१ ते ५ मधील गुन्ह्यांचे प्रमाण विचारात घेवून तसेच प्रशासकीय दृष्टीकोनातून पोलीस आयुक्त, नाशिक शहर यांच्या अधिनस्त असलेल्या परिमंडळ १ व २ मध्ये प्रत्येकी १ असे एकूण २ नवीन विभाग कार्यान्वित करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. पोलीस आयुक्त, नाशिक शहर यांच्या आस्थापनेवर निर्माण करावयाची उर्वरीत तीन पोलीस ठाणे पदनिर्मितीच्या तिसऱ्या ते पाचव्या टप्प्यात निर्माण करण्याचे विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहर व उपनगरातील अग्निशमन जवानांना निकृष्ट दर्जाची सुरक्षा साधने वापरावी लागत असल्याबाबत

(३३) * १८३९४ श्री.सुभाष झांबड, श्री.जनार्दन चांदूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर व उपनगरातील ३४ अग्निशमन केंद्रात कार्यरत सुमारे ३ हजार जवान आणि अधिकाऱ्यांना कमी प्रतीची अग्निविरोधी सुट, गैरसोयीचे हेल्मेट, कमी प्रतीच्या चामड्याचा वापर केलेले ग्लोव्हज आणि वजनदार बूट घालून आगीचा सामना करावा लागत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ब्रिटन व जर्मनीतील कंपन्यांची उत्पादने दाखवून प्रत्यक्षात चिनी बनावटीच्या वस्तू जवानांना देण्यात येत असल्याने कमी दर्जाचे सुरक्षा साधने वापरून या अग्निशमन जवानांना काम करावे लागत असल्याने त्यांच्या जीवाला धोका पोहचत असल्याने याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) सन २०१० मध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत अग्निशमन दलातील जवानांकरिता पर्सनल प्रोटेक्टिव्ह इक्विपमेंट (पी.पी.ई) संच खरेदी करण्यात आले होते.

सदर पर्सनल प्रोटेक्टिव्ह इक्विपमेंट (पी.पी.ई) संच हे आंतरराष्ट्रीय मानकावर आधारीत होते व ते शासन मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळेतून तपासून घेण्यात आलेले होते. त्यामुळे, अग्निशमन जवानांना काम करताना या सुरक्षा साधनामुळे कोणत्याही प्रकारचा धोका झालेला नाही.

त्याचप्रमाणे, अग्निशमन दलातील सर्व जवानांना नवीन सुरक्षा साधने (पी.पी.ई) देण्याकरिता बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कार्यवाही सुरु असून सदर साधने त्यांना लवकरच देण्यात येतील.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे शहरातील लोकमान्य नगर परिसरातील एका मतिमंद तरुणीवर झालेल्या अत्याचाराबाबत

(३४) * १८४६० अॅड.अनिल परब, श्री.हेमंत टकले, श्री.रामराव वडकुते, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.राजेंद्र जैन : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहरातील लोकमान्य नगर पाडा नं. ४ येथे राहणाऱ्या एका मतिमंद तरुणीला दारू पाजून ४ तरुणांनी एका टेम्पोमध्ये सामुहिक बलात्कार केला असल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी वर्तकनगर पोलीस स्थानकात तक्रार नोंदविण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी आरोपींना अटक करून त्यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) होय.

(३) वर्तकनगर पोलीस स्टेशनचे हद्दीत दिनांक ८.१.२०१६ रोजी पिडीत मतिमंद मुलीवर आरोपी क्र.१ याने स्वतंत्रपणे तसेच आरोपी क्र.२ ते ५ यांनी संगनमत करून सामूहिक बलात्कार केला म्हणून वर्तकनगर पोलीस ठाण्यात गुन्हा रजि.नं.०७/२०१६ भादंवि कलम ३६६, ३७६(२) (ल), ३७६(ड) प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे. सर्व आरोपींना अटक करण्यात आले असून, तपास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई व ठाणे या शहरांना पुरेशा प्रमाणात पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(३५) * १८८६५ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई व ठाणे जिल्हयाला पाणी पुरवठा करणाऱ्या बारवी व आंध्र धरणातील पाणीसाठा कमी झाला असल्याने जिल्हयात पिण्याच्या पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई व ठाणे येथे प्रत्येक शनिवारी व रविवारी या दोन दिवस पाणी कपात करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या शहरांना पुरेशा प्रमाणात पाणीपुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात बारवी व आंध्र धरणातील पाण्याचा पुरवठा केला जात नाही.

ठाणे जिल्हयातील ठाणे महानगरपालिका, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका, उल्हासनगर महानगरपालिका व भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका यांना पाणी पुरवठा करणाऱ्या बारवी व आंध्र धरणातील पाणी साठा कमी झाला असल्याने पिण्याची पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे.

(२) ठाणे शहरात स्टेम प्राधिकरणामार्फत मंगळवारी सकाळी ९ ते गुरुवारी सकाळी ९ पर्यंत ४८ तासांचा शटडाऊन घेण्यात येतो व महाराष्ट्र औद्योगिक महामंडळामार्फत कळवा व मुंब्रा भागासाठी बुधावारी सायं. ६ ते शनिवारी सकाळी ६ पर्यंत असा ६० तासांचा शटडाऊन घेण्यात येतो.

मिरा-भाईंदर शहरात स्टेम आणि एम.आय.डी.सी. मार्फत दोन दिवस पाणी कपात असते.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमार्फत डोंबिवली पूर्व, पश्चिम व कल्याण पश्चिम येथे मंगळवार, गुरुवार व शनिवार तसेच कल्याण पूर्व येथे सोमवार, बुधवार व शुक्रवार पाणी कपात असते. तसेच, महाराष्ट्र औद्योगिक महामंडळाची पाणी पुरवठा योजना बुधवारी सायंकाळी ६ ते शनिवारी सकाळी ६ वाजेपर्यंत व उर्वरित दिवशी रात्री ९ ते पहाटे ६ वाजेपर्यंत पाणी पुरवठा बंद असतो.

उल्हासनगर शहरात आठवड्यातून २ दिवस १००% व उर्वरित ५ दिवस २५% पाणी कपात करण्यात येत आहे.

भिवंडी निजामपूर शहर महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात सोमवार रात्री १२ ते गुरुवार दुपारी १२ वाजेपर्यंत ६० तासांकरिता पाणी पुरवठा बंद ठेवण्यात येतो.

(३) मिरा-भाईंदर शहरास स्टेम प्राधिकरणाकडून दररोज १५ द.ल.लि. अधिक पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत संबंधितांना जलसंपदा विभागामार्फत आदेश देण्यात आले आहेत.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात पाणी टंचाईवर उपाययोजना म्हणून कृती आराखडा तयार केला असून, टंचाई क्षेत्रात बोअरवेल खोदणे, विहिरी साफ करणे, पी.व्ही.सी. पाण्याच्या टाक्या बसविणे, बोअरवेल दुरुस्त करणे, टँकरने पाणी पुरवठा करणे इत्यादी कामे करण्यात येत आहेत.

उल्हासनगर महापालिका क्षेत्रात पाणी टंचाईवर मात करण्यासाठी शहरामधील प्रत्येक प्रभागामध्ये चाल विंधन विहिर बसविण्यात आल्या आहेत.

भिवंडी निजामपूर क्षेत्रातील विशिष्ट भागात पाण्याची टंचाई उद्भवल्यास तेथे महापालिकेने नियुक्त केलेले खाजगी व स्वतःच्या मालकीच्या टँकरद्वारे पाणी पुरवठा केला जातो. तसेच भिवंडी शहरास भातसा धरणाच्या पिसे बिअर्स येथून १०० द.ल.लि. पाणी उचलणे व वारणा नाला (खडकी खुर्द) येथे वारणा धरण विकसित करणे इ. अनुषंगिक कामे प्रस्तावित करण्यात आली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद शहरातील वेलीपूरा भागातील खड्डयात पडून
बालकाचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(३६) * १८९३७ श्री.विक्रम काळे, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील वेलीपूरा भागात करण्यात येत असलेल्या भूमिगत गटारासाठी खोदण्यात आलेल्या खड्डयात पडून ८ वर्षीय बालकाचा दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मृत्यू झाल्याची घटना घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महापालिकेने ठेकेदाराला कामाचे पैसे न दिल्याने ठेकेदाराने काम बंद ठेवले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार महापालिकेच्या व ठेकेदाराच्या हलगर्जीपणामुळे बालकाचा मृत्यू झाल्याने मुलाच्या कुटूंबियांना आर्थिक मदत देणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर प्रकरणी पोलीस प्रशासनाने मे.खिल्लारी इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. आणि धारपुरे इंजिनीअरींग अँड कन्सल्टन्सी प्रा.लि. यांचेविरुद्ध सिटी चौक, पोलीस स्टेशन येथे भा.दं.वि. कलम ३०४ अन्वये गुन्हा दाखल केलेला आहे. सदर प्रकरणी पोलीस तपास सुरु आहे.

(४) सदर प्रकरणी कंत्राटातील अटीच्या अनुषंगाने सुरक्षिततेची काळजी न घेतल्याबाबत आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका यांनी कंत्राटदारांस मयत मुलाच्या पालकांना मदत करण्याची कार्यवाही करण्याबाबत निर्देश दिले आहेत. तसेच महानगरपालिकेमार्फत संबंधित मयत मुलाचे वडील बाळकृष्ण गंगाराम जाधव यांना रुपये ५०,०००/- ची आर्थिक मदत देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड महानगरपालिकेतील अनेक वस्त्यांमध्ये पथदिवे लावण्याबाबत

(३७) * १९१५० श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड शहरात पथदिव्यांची संख्या १८३७० असून वसाहतींची व लोकसंख्येची वाढ लक्षात घेता पथदिवे ब-याच प्रमाणात कमी असल्यामुळे अनेक भागात सार्वजनिक ठिकाणी पथदिव्यांचे पोल उपलब्ध असूनही तेथे पथदिव्यांची सोय नसल्याने नागरिकांना रात्री फिरतांना त्याचा त्रास सहन करावा लागत असून पथदिव्यांवर दर वर्षी एक ते सव्वा कोटी रुपयांचा खर्च होवूनही पथदिव्यांची सोय होत नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या दुस-या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

नांदेड वाघाळा शहर महानगरपालिकेच्या हद्दीत सद्या एकूण १९५३३ पथदिवे असून, त्यापैकी सन २०१५-१६ मध्ये रिकाम्या खांबावर एकूण १२०० नविन पथदिवे बसविण्यात आलेले आहेत. तसेच सन २०१६-१७ मध्ये महानगरपालिकेच्या हद्दीत नवीन वस्त्यांमध्ये असलेल्या रिकाम्या खांबावर नविन २५०० पथदिवे बसविण्याचे महानगरपालिकेचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सन २००० पुर्वीच्या खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थाना अनुदान देण्याबाबत

(३८) * १६००३ श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४५९ ला दिनांक १६ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सन २००० पूर्वीच्या खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना (आय.टी.आय) अनुदान देण्याची मागणी वेळोवेळी अर्ज विनंत्या करून सुध्दा शासनाने मान्य केली नसल्यामुळे राज्यातील या संस्थांच्या प्राचार्य व कर्मचाऱ्यांनी दिनांक ११ जानेवारी, २०१६ रोजी पासून मुंबईतील आझाद मैदानात उपोषण सुरु केले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान मा.उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री यांनी खाजगी आय.टी.आय संस्था राज्य शासनाकडे वर्ग करण्याच्या संदर्भात निर्णय होवूनही कोणतीच कार्यवाही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील सन २००१ पूर्वी मान्यता दिलेल्या खाजगी एमसीव्हीसी कनिष्ठ विद्यालयांना अनुदान देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, राज्यात शालेय शिक्षण विभागाप्रमाणे तंत्र शिक्षण विभागातील एम.सी.व्ही.सी.च्या शिक्षक निर्देशकांची विनाअनुदान काळातील सेवा ग्राह्य धरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) सन २००१ पूर्वी कायम विना अनुदान तत्वावर एचएससी व्होकेशनल व्यवसाय अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या अशासकीय संस्थांना अनुदान देण्याबाबतचा मान्य करण्यात आला नाही.
- (४) प्रस्तुत बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.
- (५) खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना अनुदान देण्याच्या मागणीबाबत प्रकरण तपासाधीन आहे.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी पोलिसांची सीआयडीमार्फत चौकशी करण्याबाबत

(३९) * १५०५१ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११७८१ ला दिनांक १६ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी पोलिसांची सीआयडीमार्फत चौकशी करताना लोकप्रतिनिधींनी सादर केलेले पुरावे मा.न्यायालयाने दिलेले आदेश व पोलीस अधिकाऱ्यांचा पूर्वग्रहदुषितपणा यांचा समावेश करूनच सीआयडी चौकशी पूर्ण करावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे सन २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, संदर्भीय तारांकित प्रश्नाच्या अनुषंगाने १५ दिवसात चौकशी पूर्ण करण्यात येईल असे आश्वासन मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सीआयडीमार्फत चौकशी पूर्ण करण्यात आली आहे काय, यात काय निष्पन्न झाले, तदनुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय, दिनांक १५/१०/२०१४ रोजी पाथरी हद्दीत निर्माण झालेल्या कायदा व सुव्यवस्थेच्या परिस्थितीमुळे एकूण ७ प्रकरणांमध्ये पोलीसांनी गुन्हे नोंदविले असून तपासात सर्व गुन्हे खरे असल्याचे निष्पन्न झाले आहे. सदर गुन्ह्यात एकूण १४१ आरोपींना अटक करून त्यांच्याविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले आहे. तसेच एका गुन्ह्यात न्यायालयाने आरोपींची निर्दोष मुक्तता केली असून इतर ७ प्रकरणे न्यायप्रविष्ट आहेत. सदर प्रकरणाची चौकशी पूर्ण करण्यात आली आहे.

(४) विलंब झालेला नाही.

**पुणे येथील वसंतराव नाईक पक्षी अभयारण्य पाषाण तलाव परिसरातील
अतिक्रमण निष्कासित करण्याबाबत**

(४०) * १८६३८ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.जनार्दन चांदूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील वसंतराव नाईक पक्षी अभयारण्य पाषाण तलाव परिसर अतिक्रमणाच्या विळख्यात अडकला असल्याने येथील परिसंस्था धोक्यात आली असल्याचे दिनांक १ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ठिकाणाचे अतिक्रमणे हटविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) पाषाण तलावाच्या पश्चिम बाजूस संरक्षक भिंत, उत्तर-पुर्व बाजूस तलावाचा बांध व दक्षिण-पुर्व बाजूस मिलिटरी परिसर असल्याने, पाषाण तलावास अतिक्रमणाच्या धोक्याची शक्यता कमी आहे. अतिक्रमणामुळे परिसंस्थेस धोका निर्माण झाला असल्याचे पुणे महानगरपालिकेच्या निदर्शनास आलेले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे महापालिका हद्दीलगतच्या गावांमध्ये अनधिकृत बांधकामे सुरु असल्याबाबत

(४१) * १५१०४ श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.संदिप

बाजोरिया : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगर विकास प्राधिकरणाची स्थापना झाल्यानंतर हद्दीतील ३४ गावे महापालिकेत समाविष्ट करण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महापालिका हद्दीलगतच्या गावांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनधिकृत बांधकाम सुरु आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत जिल्हा प्रशासन व हवेली तालुका प्रशासनाचे या बांधकामांकडे पूर्ण दुर्लक्ष झाल्याने या बांधकामाचा वेग वाढला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ना शेती विकास प्रमाणपत्र [एनए] नसताना केलेल्या बांधकामांबाबत शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

पुणे महानगर विकास प्राधिकरणाची स्थापना झाल्यानंतर नवीन अनधिकृत बांधकामांवर मोठ्या प्रमाणात निर्बंध आले आहेत. तसेच अस्तित्वातील व नव्याने होणाऱ्या अनधिकृत बांधकामांचे सर्वेक्षण करून व अशा बांधकामांचा शोध घेऊन आणि त्याशिवाय प्राप्त तक्रारींची दखल घेऊन कायदेशिर कारवाई सुरु करण्यात आली आहे.

(४) हवेली तालुक्यामध्ये अनधिकृत बांधकाम शोधमोहिम राबविण्यात आली असून, सदर मोहिमेअंतर्गत आतापर्यंत १८६७७ अनधिकृत बांधकामांवर महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ चे कलम ४५ अन्वये दंडात्मक कारवाई तहसिलदार, हवेली यांचे मार्फत करणेत आलेली आहे. त्यानुसार माहे फेब्रुवारी, २०१६ अखेर १,५४,४६,८९६/- दंड व अकृषिक सारा वसूल करणेत आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितच्या कागदपत्रांच्या स्कॅनिंगच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४२) * १५७९३ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितच्या कागदपत्रांच्या स्कॅनिंगच्या कामात माहे, डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान गैरव्यवहार झाल्याची तक्रार एका वरिष्ठ अधिकाऱ्याने व्यवस्थापकीय संचालकांकडे करूनही व्यवस्थापकीय संचालकांनी त्या तक्रारीची दखल न घेता कागदपत्रांच्या स्कॅनिंगचे काम दिलेल्या हित इंटरप्रायझेस या कंपनीला काम न करताही लाखो रुपयांचे देयक अदा करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१४ मध्ये कागदपत्रांचे स्कॅनिंग करण्याकरीता मंत्रालय दर सूचीनुसार ३६ पैसे असा दर निश्चित केला असतांनाही, हित इंटरप्रायझेस या कंपनीस १ रु. ९० पैसे दराने निविदा मंजूर करून निवड करण्यापूर्वीच संबंधित कंपनीला रुपये २ लाख ४५ हजार देण्यात आल्याचा उल्लेख तक्रारीमध्ये करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित वरिष्ठ अधिकाऱ्याने तक्रारीत नमूद केलेल्या प्रमुख बाबी कोणत्या आहेत तसेच एसपीपीएल कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक यांनी या प्रकरणाची चौकशी न करता, मंत्रालय दर सूचीनुसार दर न ठरवता, एसआरए ने दिलेल्या दरानुसार शिवशाही कंपनीने दर दिल्याचे मान्य करून तक्रारदाराच्या तक्रारीकडे हेतूत: दुर्लक्ष करून गैरव्यवहाराचे समर्थन केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) एसपीपीएल कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक यांनी या प्रकरणाची चौकशी न करता, मंत्रालय दर सुचीनुसार दर न ठरवता, एसआरए ने दिलेल्या दरानुसार शिवशाही कंपनीने दर दिल्याचे मान्य करून तक्रारदाराच्या तक्रारीकडे हेतूत: दुर्लक्ष करून गैरव्यवहाराचे समर्थन केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची चौकशी करून संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) हे खरे नाही. तक्रारकर्ता अधिकारी यांनी केलेल्या तक्रारीची दखल घेऊन बृहन्मुंबईतील अन्य शासकीय निमशासकीय कार्यालयांकडून स्कॅनिंगच्या दराबाबत शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितने दिनांक १६ नोव्हेंबर, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये माहिती मागविली आहे. तसेच मे.हित इंटरप्रायझेस यांनी केलेल्या कामाची खात्री करूनच देयके प्रदान केली आहेत.

(२) संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान यांचे दिनांक ८.५.२०१२ चे दर करारानुसार :

(अ) मंत्रालयातील कामासाठी स्कॅनिंगचे दर खालीलप्रमाणे होते.

- i) A४-७२ पैसे
- ii) A३/A-२-७२ पैसे
- iii) A१/A०-१४४ पैसे

(ब) मंत्रालयाबाहेरील कार्यालयासाठी स्कॅनिंगचे दर खालीलप्रमाणे होते.

- i) A४-७२ पैसे
- ii) A३/A-२-१४४ पैसे
- iii) A१/A०-२८८ पैसे

तथापि, क्षेत्रिय कार्यालयात ७२ पैसे प्रति प्रत या दराने काम करून घेण्याच्या दर करारामुळे अडचण येत असल्याने, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालयाने मंत्रालयाबाहेरील कार्यालयांसाठीचे दर कराराचे आदेश दिनांक ७.९.२०१२ च्या आदेशान्वये रद्द केले. परिणामी, मंत्रालयाबाहेरील/क्षेत्रिय कार्यालयांसाठी दिनांक ७.९.२०१२ पासून दर करार अस्तित्वात नसल्यामुळे खुल्या स्पर्धात्मक निविदा मागवून कार्यवाही करणे अपेक्षित होते.

झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने वरील पार्श्वभूमीवर दिनांक ३०.४.२०१३ रोजी दै.बिझनेस स्टॅन्डर्ड आणि दै.पुण्य नगरी आणि दिनांक १६.५.२०१३ रोजी दै.एशियन ऐज आणि दै.मुंबई माणूस या दैनिकात जाहिरात देऊन व झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या वेबसाईटवर देखिल निविदा माहिती उपलब्ध करून, A४, A३, A२, A१, A० या सर्व आकाराच्या कागदपत्रांचे स्कॅनिंग कामाकरीता निविदा मागविल्या त्या संदर्भात प्राप्त झालेल्या ५ निविदांपैकी रु.१.९० ह्या न्युनतम दराची A४, A३, A२, A१, A० या सर्व आकाराच्या कागदांचे स्कॅनिंगसाठी दर दिनांक २९.५.२०१४ रोजी स्वीकृत केली होती.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांचेकडे सहव्यवस्थापकीय संचालक, शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित या पदाचा कार्यभार असल्याने त्यांनी या अधिकारांत शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितचे स्कॅनिंगचे काम करण्यास मान्यता दिनांक ५.६.२०१४ रोजी दिलेली आहे.

न्युनतम दर सादर केलेल्या मे.हित इंटरप्रायझेस संस्थेस स्कॅनिंगचे काम सुरु करण्यास सांगण्यात आले. त्यानुसार प्रत्यक्ष काम झाल्यावरच त्यावेळी केवळ झालेल्या कामाचेच रु.७३,८७८/- चे देयक अदा करण्यात आले.

(३) शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादितचे तत्का.तक्रारकर्ता अधिकाऱ्यांच्या टिप्पणीत (अ) स्कॅनिंगसाठी मान्यता, (ब) कार्यदेश देण्यापुर्वीच बील पेमेंट, (क) स्कॅनिंग म्हणून समाविष्ट असलेल्या बाबींवर अतिरिक्त खर्च केवळ मंत्रालयातील कामासाठी असलेल्या दर कराराच्या तुलनेत जादा दर व प्रदान करणे व संबंधित अधिकाऱ्यांचा कार्यभार काढून घेणे, इत्यादी प्रमुख बाबी होत्या.

(४) व (५) व्यवस्थापकीय संचालक, शिपुत्र यांनी तक्रारकर्ता अधिकाऱ्यांच्या टिप्पणीची दखल घेत त्यांच्या मुद्द्याची पडताळणी करण्याचे आदेश दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१५ रोजी दिलेले होते. त्या अनुषंगाने बृहन्मुंबईतील अशा अन्य कोणत्या तत्सम स्कॅनिंगचे काम असलेल्या शासकीय निमशासकीय कार्यालयाने/मंडळ/महामंडळाने यापेक्षा कमी दराने प्रत्यक्ष करून घेतले आहे काय, त्याची माहिती दिनांक १६ नोव्हेंबर, २०१५ च्या पत्रान्वये मागविली आहे. त्याचे तपासणीतून जादा दराने प्रदान झाल्याचा निष्कर्ष आल्यास, संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबतचा अहवाल संचालक मंडळास सादर करण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विद्याविहार (मुंबई) येथील जमीन हस्तगत करून सोमय्या ट्रस्टने
झोपडपट्टीवासीयांची फसवणूक केल्याबाबत**

(४३) * १४७०२ श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री.महादेव जानकर :
सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विद्याविहार (मुंबई) येथील सोमय्या ट्रस्टने एसआरए योजनेखाली कोटयवधी रुपयांची जमीन हडपण्याचे प्रकरण निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुंबईतील विद्याविहार (पूर्व) येथील शिवाजीनगर, राजावाडी रोड क्र.७ या भागात असलेल्या सर्व्हे क्र.४९० (पार्ट) सीएसटी क्र.५०३ (पार्ट) जागेवर सुमारे १४० झोपडीधारक राहत होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर झोपडपट्टीवासीयांची सोमय्या ट्रस्ट ने फसवणूक केली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, एसआरए योजनेत २२५ चौरस फुटांचे घर देण्याचा नियम असताना विद्याविहार येथील कोटयवधी रुपयांची जमीन हडपून रहिवाशांना फक्त २१० फुटांचेच घर देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, ज्या जागेवर एस.आर.ए. ची नोंदणी केली त्या जागेची अदलाबदल करून त्या जागेवर इमारत न बांधता दुसरीकडे इमारत बांधली, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून त्याअनुषंगाने संबंधित ट्रस्टवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) हे खरे नाही.

- (२) अप्पर जिल्हाधिकारी (अति/निष्का) तथा सक्षम प्राधिकारी यांनी दिनांक ०२.०८.१९९६ अन्वये निर्गमित केलेल्या परिशिष्ट-२ नुसार एकूण १५४ झोपडीधारक आहेत.
- (३) सदर योजनेतील मुळ रहिवाशांनी फसवणूक केल्याप्रकरणी मा.मुंबई उच्च न्यायालयात क्रिमिनल रिट याचिका क्र. ७६३/२०१२ दाखल केली होती. त्यामध्ये मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दिनांक २७.०६.२०१२ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार याप्रकरणी गुन्हा रजिस्टर क्रमांक ७१/२०१२ भा.द.वि. संहितेच्या कलम ४०६, ४२०, ४६५, ४६७, ४६८, ४७१, १२०(ब) गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने गुन्ह्याचा तपास करून पोलीस विभागाने मा.४७ वे न्यायालयात "बी समरी" मंजूरीकरिता सादर केला आहे.

(४) सदरहू झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतील पात्र झोपडीधारकांसाठी पुनर्वसन घटकाच्या इमारतीमध्ये २२५ चौ.फुट क्षेत्रफळाच्या सदनिका बांधण्यात आल्या असून त्यास भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे.

(५) मौजे घाटकोपर किरोळ येथील न.भू.क्र.४९०(पै), ४९०/१ ते ३९, ४९०/४९, ४९१/१ ते ४,४९२/१ ते ७७, ४९४(पै) या करमशी जेठाभाई सोमय्या ट्रस्ट यांच्या मालकीच्या भूखंडावरील झोपडीधारकांचे पुनर्वसन त्यांच्याच मालकीच्या न.भू.क्र.५०३ई (पै) या भूखंडावर करण्यात येत आहे. सदरहू योजनेस दिनांक ०१.११.१९९६ रोजी आशयपत्र देण्यात आले असून योजनेतील इमारतीचे आराखडे दिनांक १७.०४.१९९७ रोजी मंजूर करण्यात आले होते. सदरहू योजनेतील १७६ सदनिकांसाठी दिनांक २५.१०.२००५ रोजी पूर्ण भोगवट प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे. सदर योजनेचे परिशिष्ट-२ अपर जिल्हाधिकारी (पूर्व उपनगरे) यांनी पारित केले असून त्यामध्ये एकूण १५४ झोपडीधारकांचा समावेश आहे. त्यापैकी ११० सदनिकांचा ताबा पात्र झोपडीधारकांना देण्यात आला असून शिल्लक पात्र झोपडीधारकांचे पुनर्वसन त्यांच्या असहकार्यामुळे अद्याप होऊ शकलेले नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिका नगररचना विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने
चटई क्षेत्र निर्देशांकाचे उल्लंघन झाल्याबाबत**

(४४) * १६४४३ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :
सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डी.एच.एच.प्रा.लि.चे विकासक श्री.विजय ठक्कर व श्री.नरेंद्र परपादी यांचेकडून मुंबई महापालिकेच्या नगर रचना विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने ९ व ११ रस्ता पार (प) मुंबई सी.टी.एस.नं. ५९७ ते ५९९ येथील चटई क्षेत्र निर्देशांकाचे होत असलेले उल्लंघन व तेथे झालेल्या करोडो रुपयांचा गैरव्यवहाराबाबत शासनाकडे व महानगरपालिकेकडे दिनांक २९ जून, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास तक्रार करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) डी.एच.एच.प्रा.लि.चे विकासक श्री.विजय ठक्कर व श्री.नरेंद्र परपादी यांचेकडून मुंबई महानगरपालिकेच्या नगर रचना विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने ९ व ११ रस्ता खार (प) मुंबई सी.टी.एस.नं. ५९७ ते ५९९ येथील चटई क्षेत्र निर्देशांकाचे होत असलेले उल्लंघन व तेथे झालेल्या करोडो रुपयांचा गैरव्यवहाराबाबतची तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

तथापि, सदर विकासकाने यासंदर्भात विमान पतन प्राधिकरणाकडून दोन ना-हरकत प्रमाणपत्रे प्राप्त झाल्याचे महानगरपालिकेस सादर करून त्या आधारे वाढीव उंचीच्या इमारतीचे जे नकाशे मंजूर करून घेतले, त्यापैकी दिनांक २३.०९.२०१० चे ६४.२७ मीटर ए.एम.एस.एल.(Above Mean Sea Level) इतक्या उंचीचे ना-हरकत प्रमाणपत्र विमान पतन प्राधिकरणाने वितरीत केले नसल्याने त्यानुषंगाने विकासकाने केलेल्या बांधकामावर कारवाई करण्याबाबत विमान पतन प्राधिकरण यांनी दिनांक १५.१२.२०१४ च्या पत्रान्वये महानगरपालिकेस कळविले होते.

(२) विकासक श्री.विजय ठक्कर व वास्तुविशारद श्री.नरेंद्र पारपुडी यांनी इमारत बांधकामाची परवानगी घेताना विमान पतन प्राधिकरण यांचे दोनवेळा ना हरकत प्रमाणपत्र सादर करून वाढीव उंचीच्या इमारतीचे नकाशे मंजूर करून घेतले होते.

तदनंतर विकासकाने आणखी वाढीव उंचीसाठी विमान पतन प्राधिकरण यांच्याकडे मागील दोन्ही ना हरकत प्रमाणपत्रांच्या प्रती सादर करून अर्ज केला. त्यानुषंगाने विमान पतन प्राधिकरणाने दि.२३.०९.२०१० रोजीचे ६४.२७ मीटर ए.एम.एस.एल.(Above Mean Sea Level) इतक्या उंचीचे ना हरकत प्रमाणपत्र हे विमान पतन प्राधिकरण यांनी वितरीत केले नसल्याने त्यानुषंगाने केलेल्या बांधकामावर कारवाई करण्यासाठी महानगरपालिकेस कळविले.

त्यानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत विकासक व वास्तू रचनाकार यांच्या विरोधात बांद्रा पोलीस ठाणे येथे दिनांक २७.१०.२०१५ रोजी गुन्हा दाखल केला आहे.

तसेच विकासकाने केलेल्या अतिरिक्त उंचीच्या वाढीव बांधकामाचे निष्कासन करण्यासाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम ५६ अन्वये दिनांक ९.११.२०१५ रोजी नोटीस बजावली आहे.

विकासक श्री.विजय ठक्कर यांनी दि.१४.०३.२०१६ च्या पत्रान्वये वाढीव बांधकाम निष्कासित केले असल्याचे फोटो सादर करून महानगरपालिकेस कळविले आहे.

महानगरपालिकेमार्फत प्रत्यक्ष जागेवर पहाणी केली असता, वाढीव बांधकाम निष्कासित केल्याचे दिसून आले.

तसेच सदर बांधकामातील काही अंतर्गत बदल जे की नियमित करण्यायोग्य आहेत ते वगळता उर्वरित बांधकाम हे मंजूर केलेल्या नकाशाप्रमाणे करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे
 पाणीपुरवठा करण्याबाबत**

(४५) * १८३०२ श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे माहे जानेवारी, २०१६ च्या शेवटच्या सप्ताहापासून पाणी पुरवठा होत नसल्याने कर्मचारी व रुग्णांची गैरसोय होत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर शासकिय वैद्यकिय महाविद्यालय व रुग्णालयात पुरेसा पाणी पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात जुलै, २०१४ ते जानेवारी, २०१६ अखेर प्रतिदिवस सरासरी १७.७५ लक्ष लिटर व फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये प्रति दिवस सरासरी १६.६० लक्ष लिटर, मार्च, २०१६ मध्ये १६.४५ लक्ष लिटर पाणी पुरवठा करण्यात आल्याचे, आयुक्त नागपूर महानगरपालिका यांच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले आहे.

(२) व (३) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाच्या संपर्कित पाणीपुरवठा करण्याची जबाबदारी नागपूर महापालिकेची असून, महाविद्यालय व रुग्णालयांतर्गत पाणीपुरवठा करण्याची जबाबदारी महापालिकेची नाही. तथापि, उक्त क्र. ०१ येथील उत्तरात नमूद केल्यानुसार महापालिकेतर्फे नियमितपणे पाणी पुरवठा होत आहे.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयाच्या अंतर्गत जलवाहिन्याचे जाळे खुप जुने असून त्यात जागोजागी पाणी गळती होत असल्यामुळे त्यात सुधारणा आवश्यक असल्याचे महापालिकेतर्फे ऑपरेटर मे.ओ.सी.डब्ल्यू यांनी अधिष्ठाता शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर यांच्या दिनांक १६.०४.२०१४ पत्रान्वये निदर्शनास आणलेले आहे.

तथापि, वाढीव पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर यांचेकडून दिनांक ३१.०३.२०१६ रोजी महापालिकेकडे मागणी आलेली आहे, त्याप्रमाणे महानगरपालिकेतर्फे पाणीपुरवठा वाढविण्याबाबत आवश्यक उपाययोजना करण्यात येत असून, सद्यःस्थितीत (माहे एप्रिल, २०१६) दैनंदिन २० लक्ष लिटर सरासरी पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे. असे आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले आहे. (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे महापालिकेच्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या कामाच्या वेळेत तफावत असल्याने जागोजागी कचऱ्याचे ढिग जमा होत असल्याबाबत

(४६) * १५८५६ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महापालिकेच्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या कामाच्या वेळेत तफावत असल्याने शहर रोजच्या रोज साफ ठेवण्यासाठी महापालिका प्रशासनाने उपाययोजना करूनही शहरात रस्त्यावर जागोजागी कचऱ्याचे ढिग दिसून येत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार पुणे शहर साफ व स्वच्छ ठेवणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) पुणे महानगरपालिकेच्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या कामकाजाच्या वेळा निश्चित करण्यात आल्या आहेत.

पुणे शहर स्वच्छ ठेवण्यासाठी पुणे महानगरपालिकेचे सफाई कर्मचारी व नियुक्त केलेल्या कंत्राटदारांमार्फत शहरांची स्वच्छता करण्यात येते. तसेच घंटागाडीमार्फत कचरा उचलण्यात येतो व कचरा डेपोवर त्याची विल्हेवाट लावण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गिरगाव (मुंबई) येथील इमारतीत अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याबाबत

(४७) * १४७९९ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गिरगाव (मुंबई) येथील जयंत गणेश या २२ मजली इमारतीत अग्निशमन यंत्रणा न उभारता व महापालिकेची परवानगी न घेता रहिवाशांना सदनिकाचे वाटप करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर प्रकरणी जबाबदार असणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) सदर इमारतीच्या जागेवर महापालिकेमार्फत प्रत्यक्ष पाहणी करण्यात आली असता, बऱ्याच भाडेकरूंनी पुनर्वसित सदनिकांचा ताबा घेतला असल्याचे आढळून आले. तथापि, यामध्ये विक्रीसाठीच्या सदनिकांमध्ये कोणीही वास्तव्य करीत असल्याचे आढळून आले नाही.

सदर इमारतीस पूर्ण भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यासाठी म्हाडातर्फे ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त झाले आहे.

सदर इमारतीत अग्निशमन यंत्रणा उभारली असल्याचे आढळून आले असले तरी अग्निशमन दलातर्फे सदर इमारतीस अग्निशमन दलातर्फे अंतिम ना-हरकत प्रमाणपत्र नसल्याने तसेच अमान्यतेच्या सूचनेतील काही अटींची पूर्तता झाली नसल्याने सदर इमारतीस भोगवटा प्रमाणपत्र दिलेले नाही.

सदर इमारतीतील अनधिकृत वास्तव्याबद्दल महापालिकेमार्फत कारवाई करण्यात येत आहे.

**धारावी (मुंबई) येथील राहणाऱ्या झोपडपट्टीवासीयांना
मोफत घरे देण्याच्या निर्णयाबाबत**

(४८) * १४७३० श्री.संजय दत्त, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, अॅड.अनिल परब, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्रीमती विद्या चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११४२२ ला दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धारावी (मुंबई) येथे राहणाऱ्या ५९ हजार झोपडपट्टीवासीयांना प्रत्येकी ३५० चौ.फुट क्षेत्रफळाचे मोफत घरे देण्याचा निर्णय शासनाने माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबतची अंमलबजावणी कॅव्हापासून करण्यात येणार आहे,
- (३) असल्यास, हा प्रकल्प किती वर्षांत पूर्ण करण्यात येणार आहे,
- (४) असल्यास, या प्रकल्पाच्या कामासाठी कोणकोणते विकासक नेमण्यात आले आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) होय. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या सेक्टर १ ते ४ च्या निविदेतील प्रारूप तरतुदीस मान्यता देण्याबाबत मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ०६.०१.२०१६ रोजीच्या बैठकीत निविदा दस्तऐवज प्रसिध्द करण्यास मान्यता देण्यात आली. यातील एक बाब धारावीतील पात्र झोपडीधारकांना फंजीबल चटईक्षेत्र धरून ३५० चौ.फुट क्षेत्र देणेसंदर्भात आहे.

(२), (३) व (४) धारावी पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित यांचेकडून धारावी पुनर्वसन प्रकल्पाच्या सेक्टर १ ते ४ साठी जागतिक स्तरावर निविदा मागविण्याची प्रक्रिया दिनांक ३०.०१.२०१६ रोजी सुरु करण्यात आली आहे. प्रत्येक सेक्टरसाठी स्वतंत्र जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आली आहे. विकासक नियुक्तीनंतर प्रकल्पाची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी सुरु होणार असून निविदा प्रक्रियेस अपेक्षित प्रतिसाद मिळाल्यास धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाने कळविल्यानुसार धारावी पुनर्विकास प्रकल्प व त्या-त्या सेक्टरचे विकासक यांच्यामध्ये करारनामे होतील. साधारणतः ७ वर्षांमध्ये अंमलबजावणी पूर्ण होणे नियोजित आहे.

**जलकुंभामधून पाणीपुरवठा करणाऱ्या जलवाहिन्यातून
दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत**

(४९) * १४९८८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे महानगरपालिकेच्या जलशुध्दीकरण केंद्रातून जलकुंभामध्ये शुध्द पाणी पुरवठा होत असला तरी तिथून गृहनिर्माण सोसायट्यांमधील पाण्याच्या टाकीमध्ये आणि ठाणे शहरातील घराघरांमध्ये होणारा जवळपास १४ टक्के पाणी पुरवठा हा दूषित होत असल्याचे दिनांक २८ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच जलकुंभामधून पाणी पुरवठा करणाऱ्या जलवाहिन्या अनेक ठिकाणी गळक्या असल्याने पाणी दुषित होऊन सुमारे तीन लाख ठाणेकर जनतेला दुषित पाणी पुरवठा होत असल्याने त्याबाबत संबंधित अभियंता, पाणीपुरवठा विभाग, तसेच आयुक्त, महापालिका, ठाणे यांचेकडे माहे जानेवारी, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात नागरिकांनी तक्रार निवेदन सादर केली असल्याचे त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुषित पाणीपुरवठा होण्यामागील निश्चित कारणे काय आहेत व त्याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) तसेच नागरिकांना शुध्द पाणीपुरवठा होण्याच्यादृष्टीने ठाणे महानगरपालिकेमार्फत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा प्रकारचे तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) पाणी वितरण करणाऱ्या २० ते २५ वर्षापूर्वीच्या जीर्ण झालेल्या जुन्या जलवाहिन्या गटारांच्या व मलवाहिन्यांच्या सान्निध्यात असलेल्या ठिकाणी जलवाहिनीवर गळती निर्माण होऊन दुषित पाणी जलवाहिनीमध्ये मिसळून लुईस वाडी, काजू वाडी, साईनाथ नगर, लोकमान्य नगर या भागात दुषित पाणी पुरवठा होत होता ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) नागरीकांना शुध्द पाणी पुरवठा होण्याच्या दृष्टीने ठाणे महानगरपालिकेमार्फत जलवाहिन्यांवरील गळती शोधून जुन्या जलवाहिन्या बंद करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच आवश्यक अशा ठिकाणी नवीन वितरण वाहिन्या टाकून घेण्याचे काम सुरु करण्यात आले आहे.

**संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीतील अग्रणी, जेष्ठ समाजवादी नेते एस.एम.जोशी
यांच्यावर टपाल तिकीट काढण्याच्या प्रस्तावाबाबत**

(५०) * १४६५६ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीतील अग्रणी, जेष्ठ समाजवादी नेते एस.एम.जोशी यांच्यावर टपाल तिकीट काढावे, या संदर्भात प्रस्ताव शासनाने केंद्र शासनाकडे पाठविला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रस्तावावर अंमलबजावणी केव्हापर्यंत होण्याचे अपेक्षित आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

- (२) केंद्र शासनाने दिनांक १८.१२.२०१५ च्या पत्रान्वये सदर बाब फिलाटेलिक अँडव्हायझरी कमिटीच्या (Philatelic Advisory Committee) आगामी बैठकीत विचारार्थ ठेवण्यात येईल असे कळविले आहे. केंद्र शासनाची मान्यता मिळाल्यानंतर पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत पुणे महानगरपालिकेस कळविण्यात येईल.

**मिरा-भाईंदर शहरातील वाहतूक कोडींवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी काशिमिरा
वाहतूक पोलीस स्थानकात आवश्यक मनुष्यबळ पुरविण्याबाबत**

(५१) * १८०८८ श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मिरा-भाईंदर शहराचे झपाट्याने नागरिकीकरण होत असून वाहनांच्या संख्येतही वाढ झाली आहे मात्र, येथील वाहतूक कोडींवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी काशिमिरा वाहतूक पोलीस ठाण्याला पोलिसांची कमतरता भासत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या वाहतूक शाखेत ७३ अधिकारी, कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे मात्र प्रत्यक्षात फक्त ३० ते ३५ कर्मचारी कामावर हजर असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कामाच्या अतिरिक्त भारामुळे कर्मचारी त्रस्त झाल्याने येथे आवश्यक मनुष्यबळ पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

सदर विभागात वाहतुक शाखेमध्ये एकूण ८१ अधिकारी व कर्मचारी कार्यरत आहेत.

(३) ठाणे ग्रामीण वाहतुक विभागासाठी दिनांक ४.३.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये पहिल्या टप्प्यात १०० पदे निर्माण केली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोरेगाव (मुंबई) येथील राम महल या इमारतीमधील कुटूंबियांना
 महानगरपालिकेने पूर्व सूचना न देता घराबाहेर काढल्याबाबत**

(५२) * १७४२३ श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर,
 श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा
 खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव (मुंबई) येथील आरे रस्त्यावरील राम महल या इमारतीमधील १८
 कुटूंबियांना मुंबई महानगरपालिकेने कोणतीही पूर्व सूचना न देता संगनमताने
 वनराई पोलीस स्टेशनमधील पोलीस व अधिकारी यांनी बळजबरीने घराबाहेर
 काढून त्यांचे सामान रस्त्यावर फेकून दिले असल्याची घटना निदर्शनास आली
 आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय
 निदर्शनास आले व तदनुसार सदर कुटूंबियांना न्याय देण्याच्या दृष्टीने कोणती
 कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

सदर इमारत मुंबई महापालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ३५४ नुसार
 दिनांक १२.०५.२०१४ रोजी धोकादायक म्हणून घोषित करण्यात आली आहे.

सदर इमारतीच्या भाडेकरूंमार्फत मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल
 केलेल्या रिट पिटीशन क्र. १५१४/२०१४ मध्ये दिनांक १२.०२.२०१५ रोजी, सदरहू
 धोकादायक इमारत आदेशाच्या दिनांकापासून पुढील ४ आठवड्यांमध्ये खाली
 करण्यासंबंधी मा.उच्च न्यायालयाने भाडेकरूंना आदेश दिले होते.

तथापि, सदर इमारतीच्या भाडेकरुंनी मा.न्यायालयाच्या आदेशांचे पालन न केल्यामुळे पोलीस बळाचा वापर करून सदर इमारत दिनांक १५.०१.२०१६ रोजी रिकामी करण्यात आली.

(२) खाजगी जागेतील धोकादायक व जीर्ण इमारतींमधील भाडेकरुंचे पुनर्वसन करण्याची तरतूद मुंबई महापालिका अधिनियमात नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पेन्शनच्या प्रलंबित प्रकरणाबाबत

(५३) * १६४८४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाडा मुक्ती संग्राम लढ्यात काम केलेल्या स्वातंत्र्य सैनिक गौरव पेन्शनची प्रकरणे गत ३० वर्षांपासून शासनाकडे निर्णयाअभावी प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पेन्शनसाठी स्वातंत्र्य सैनिकांची अडवणूक होत असल्याने ही पेन्शन प्रकरणे निकाली काढणेबाबत स्वातंत्र्य सैनिकांनी मंत्रिमंडळाची उपसमिती नेमून सदर प्रकरणे निकाली काढण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रस्तूत प्रकरणी सखोल अभ्यास करून मंजूरीची शिफारस केलेली सर्व प्रकरणे मंजूर करून निकाली काढावी इत्यादी मागण्यांसाठी स्वातंत्र्य सैनिक डॉ.उत्तम सोनकांबळे यांच्यासह अन्य स्वातंत्र्य सैनिकांनी आज्ञाद मैदान, मुंबई येथे माहे जानेवारी, २०१६ पासून आमरण उपोषण सुरू केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) स्वातंत्र्यसैनिकांची पेन्शनची प्रकरणे गत ३० वर्षांपासून शासनाकडे निर्णयाअभावी प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे,

शासन निर्णय दिनांक ०४.०७.१९९५ नुसार (अ) तुरुंगवास झालेले स्वातंत्र्य सैनिक, (आ) पकड वॉरंट निघाल्यामुळे फरारी राहिलेले स्वातंत्र्य सैनिक, (इ) भूमिगत स्वातंत्र्य सैनिक आणि (ई) गोवा मुक्ती संग्रामात सहभागी झालेले

स्वातंत्र्य सैनिक यांनी निवृत्तीवेतन मिळण्यासाठी कोणते पुरावे सादर करणे आवश्यक आहे, हे विहित करण्यात आलेले आहे. या शासन निर्णयातील निकषांची पूर्तता ज्या अर्जदारांच्या बाबतीत होत नाही, अशा अर्जदारांचे अर्ज नामंजूर करण्यात आलेले आहेत. असे अर्जदार शासनाकडे पुन्हा पुन्हा अर्ज करीत आहेत, आंदोलन/उपोषण अशा मार्गांचा अवलंब करून शासनाकडे वेगवेगळ्या स्वरूपाच्या मागण्या करीत आहेत. अशा अर्जदारांपैकी काही अर्जदारांनी जानेवारी, २०१६ मध्ये उपोषण केले होते.

(४) व (५) उपोषणकर्त्या अर्जदारांनी शासनास सादर केलेली निवेदने विचारात घेवून त्यावर निर्णय घेण्याची प्रक्रिया शासन स्तरावर सुरु आहे.

कर्जत (जि.रायगड) परिसरात अनधिकृत बांधकाम सुरु असल्याबाबत

(५४) * १६५४९ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील उमरोली ग्रामपंचायत हद्दीत मागील वर्षभरापासून काही विकासक बांधकामासाठी आवश्यक असणारी कोणतीही परवानगी न घेता अनधिकृतपणे बांधकाम सुरु करीत असल्याबाबतच्या लेखी तक्रारी परिसरातील ग्रामस्थांनी महसूल विभागाकडे दाखल करूनही संबंधित विभागाकडून तक्रारीबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार विनापरवानगी अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्या व्यक्तिविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) महसूल खात्याकडे ५ तक्रार अर्ज प्राप्त आहेत. त्यावर तहसिलदार, कर्जत यांनी महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ चे कलम ४५ अन्वये दंडनिय कारवाई केली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडी महापालिकेला विकासकामांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५५) * १६८६२ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी महापालिकेला सद्यःस्थितीत ठेकेदारांचे रुपये २०० कोटी देणे असून महापालिकेच्या विविध योजनांकरीता सुमारे रुपये १५० कोटी कर्ज घेतले असल्याने सुमारे रुपये २८१ कोटीचे महापालिकेवर कर्ज असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आर्थिक डबघाईला आलेल्या या महापालिकेला विकासकामांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) भिवंडी निजामपुर शहर महानगरपालिकेकडे सद्यःस्थितीत रक्कम रुपये १८३ कोटी ठेकेदारांचे देणी थकीत आहेत. भिवंडी महानगरपालिकेने सन २०१५-१६ मध्ये कोणत्याही प्रकारे कर्ज घेतलेले नाही.

परंतु यापूर्वी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडून विविध विकास कामांसाठी कर्ज रुपये १७२,७४,८५,०५३/- घेणेत आलेले आहे. त्यापैकी सन २०१५ अखेर कर्ज हप्त्यापोटी वार्षिक रक्कम रुपये ६८,९३,६८,०५६/- मात्र व्याजासहीत कर्ज हप्त्याची रक्कम भरण्यात आलेली असून सद्यःस्थितीत कर्ज हप्ते देणी प्रलंबित नाहीत. सदर कर्ज हप्त्यापोटी परतफेडीची रक्कम रुपये १०८,६२,८५,२९६/- बाकी आहे.

(२) सन २०१५-१६ मध्ये महानगरपालिका प्राप्त झालेला निधी खालीलप्रमाणे आहे.

(अ) १४ वित्त आयोग अनुदान	:-	३८,०६,५७,८२४/-
(ब) सुवर्ण जयंती नागरी नगरोत्थान	:-	३२,४४,९५,९७८/-
(क) नागरी दलित वस्ती	:-	२,३०,००,०००/-
(ड) राजीव आवास योजना	:-	२७,११,९२७/-
(इ) रोड फंड अनुदान	:-	३०,१५,२८४/-
(ई) स्वच्छ भारत अभियान	:-	१,४८,१६,०००/-
एकूण	:-	७४,८६,९७,०१३/-

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर महापालिकेतील कंत्राटी व अस्थायी कामगारांना
किमान वेतन दिले जात नसल्याबाबत**

(५६) * १७१४१ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर महापालिकेतील कंत्राटी व अस्थायी कामगारांना किमान वेतन दिले जात नसल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निदर्शनास आले व तदनुसार कायद्याचे उल्लंघन करणाऱ्यांवर कारवाई करून सफाई कामगारांना किमान वेतन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) नागपूर महानगरपालिकेतील कंत्राटी व अस्थायी कामगारांना मुंबई दुकाने व आस्थापना या शिर्षाखाली किमान वेतन अधिनियम २०१० अंतर्गत कंत्राटदारामार्फत वेतन देण्यात येते. तसेच महाराष्ट्र शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागातर्फे वेळोवेळी झालेल्या राहणीमान निर्देशांकाच्या बदलानुसार किमान वेतनाचे भुगतान कंत्राटदारामार्फत करण्यात येते, हे खरे आहे.

तथापि, शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाकडील दिनांक २४.०२.२०१५ च्या अधिसूचनेनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांना उद्योग म्हणून घोषित करण्यात आले असल्याबाबत, अपर कामगार आयुक्त यांचे दिनांक १९.०३.२०१६ चे पत्रान्वये कळविल्यानुसार, महानगरपालिकेत कार्यरत कंत्राटी व अस्थायी यांची वर्गवारी करून उक्त अधिसूचनेत नमूद किमान मुळ वेतन निर्धारण करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु करण्यात आलेली आहे. असे आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका यांच्या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे.

(२) शासनाच्या उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाकडील दिनांक २४.०२.२०१५ च्या अधिसूचनेनुसार आवश्यक कार्यवाही करण्याची प्रक्रिया सुरु असल्याने, चौकशी तथा कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालाड (मुंबई) येथे अंधश्रद्धेमुळे नरबळी देण्याचा प्रयत्न केल्याच्या प्रकाराबाबत

(५७) * १७२८४ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, अॅड.अनिल परब : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालाड (मुंबई) येथे अंधश्रद्धेमुळे नरबळी देण्याचा प्रयत्न केल्याचा प्रकार माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर प्रकरणातील आरोपींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) कुरार पोलीस ठाणे हद्दीत बंजारीपाडा, पालनगर, मालाड (पूर्व), मुंबई या ठिकाणी जमिनीतून गुप्तधन काढण्यासाठी पुजा अर्चा करून जादुटोण्यासारख्या अनिष्ट प्रथेचे आचरण केल्याचे पोलीस पथकाने केलेल्या चौकशीतून निष्पन्न झाले असल्याने गुरक्र. १४/२०१६ कलम १४३, १४९, ४२७, ४५४ भादंविंसह कलम ३ (२) महाराष्ट्र नरबळी आणि इतर अनिष्ट व अघोरी प्रथा व जादुटोणा यांना प्रतिबंध व त्यांचे समुळ उच्चाटन करण्याबाबत अधिनियम २०१३, अन्वये दिनांक १४.०१.२०१६ रोजी गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. सदर गुन्ह्यात एका आरोपीस अटक करण्यात आले असून इतर पाहिजे आरोपींचा कसोशीने शोध घेण्यात येत आहे.

सदरचा गुन्हा तपासाधीन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडा बुद्रुक (ता.नेवासा, जि.अहमदनगर) येथील पारधी
कुटुंबियांना ग्रामस्थांनी मारहाण केल्याबाबत**

(५८) * १८११४ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडा बुद्रुक (ता.नेवासा, जि.अहमदनगर) येथील लहान मुलीच्या विनयभंगाची तक्रार पोलीस ठाण्यात केल्यामुळे ३५ पारधी कुटुंबियांना ग्रामस्थांनी मारहाण करून गावाबाहेर काढल्याची घटना माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घडली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून विनयभंग करणाऱ्या आरोपींविरुद्ध तसेच ग्रामस्थांविरुद्ध कारवाई करून सदर पारधी कुटुंबियांचे पुनर्वसनासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नामपुर व निमगांव (जि.नाशिक) येथे स्वतंत्र
पोलीस ठाणे स्थापन करण्याबाबत**

(५९) * १८३२४ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ५२८७ ला दिनांक ८ एप्रिल, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नामपुर (ता.बागलाण, जि.नाशिक) परिसरात चोऱ्या व गुन्हेगारी घटनांत झालेली वाढ विचार घेता स्वतंत्र पोलीस ठाणे निर्माण करण्यासंबंधीच्या प्रस्तावावर पोलीस महासंचालक, मुंबई यांच्याकडून दिनांक ३१ मार्च, २०१५ च्या पत्रान्वये मागविण्यात आलेले अभिप्राय शासनास प्राप्त झाले आहेत काय, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त अभिप्रायातून करण्यात आलेल्या शिफारशीचे स्वरूप काय आहे तसेच नामपुर येथे नवीन पोलीस ठाणे निर्माण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (३) असल्यास, वाढत्या लोकसंख्येच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने निमगांव (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) येथेही स्वतंत्र पोलीस ठाणे निर्माण करण्याची आवश्यकता शासनाच्या निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) नाही.

(२) विशेष पोलीस महानिरीक्षक, नाशिक परिक्षेत्र यांनी दिनांक १ ऑगस्ट, २०१४ च्या पत्रान्वये नामपूर ता.बागलाण, जि.नाशिक येथे स्वतंत्र पोलीस ठाणे निर्माण करण्याबाबतचा प्रस्ताव पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना सादर केला होता. पोलीस महासंचालक यांनी दिनांक ३०.३.२०१५ च्या पत्रान्वये नामपूर येथील गुन्ह्यांच्या आकडेवारीची मागील तीन वर्षांची (सन २०११ ते २०१३) सरासरी ७६ इतकी येत असून शासन निर्णय दिनांक २३.१.१९६० च्या प्रमाणकानुसार नवीन पोलीस स्टेशन निर्मितीकरीता मागील तीन वर्षातील गुन्ह्यांच्या आकडेवारीची सरासरी १५० एवढी होणे आवश्यक असल्याने तेथे पोलीस ठाणे देय होणार नाही असे पोलीस अधीक्षक, नाशिक (ग्रामीण) यांना कळविले आहे.

(३) व (४) निमगांव (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) येथे स्वतंत्र पोलीस ठाणे निर्माण करण्याबाबतचा प्रस्ताव पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्याकडून शासनास प्राप्त झालेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई-विरार महापालिकेत कर्मचारी अतिरिक्त झाले असताना
 कंत्राटी कर्मचारी कार्यरत असल्याबाबत**

(६०) * १८८७१ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई-विरार महापालिकेत कर्मचारी अतिरिक्त झाले असताना कंत्राटी कर्मचारी कार्यरत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार महापालिकेत अतिरिक्त होत असलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वेतनापोटी जादाचा खर्च होण्यास तसेच अतिरिक्त व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या भरती संदर्भात जबाबदार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) शासन निर्णय दिनांक ०९.०९.२०१४ अन्वये वसई-विरार शहर महानगरपालिका आस्थापनेसाठी एकूण २८५२ पदांचा सुधारीत आकृतीबंध मंजूर करण्यात आला आहे.

महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर विविध संवर्गात १०९० स्थायी कर्मचारी कार्यरत असून महानगरपालिकेने ८४३ कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली आहे.

तसेच रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर असून वसई विरार शहर महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर आकृतीबंधानुसार कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे भरल्यानंतर कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या सेवा समाप्त करण्यात येणार आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्हा परिषदेतील कोट्यवधी रूपयांच्या अनियमितेबाबत

(६१) * १५०३९ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्हा परिषद अंतर्गत पाणी पुरवठा विभागात विविध लेखाशिर्षाखाली करण्यात आलेल्या गंभीर आर्थिक अनियमिततांची लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडून चौकशी व कारवाई करण्याची मागणी मराठवाडा जनता विकास परिषदेच्या सदस्यांनी सन २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान उप विभागीय अधिकारी, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, परभणी यांच्याकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनातील मुद्द्याप्रमाणे संबंधितांची सविस्तर चौकशी करून अहवाल शासनाकडे पाठविला आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित दोषीविरूद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली आहे तसेच त्यांच्याकडून आर्थिक वसुली करण्याबाबत कोणते आदेश जारी करण्यात आले आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, परभणी जिल्ह्यामध्ये भारत निर्माण योजनेंतर्गत प्रदूषित स्रोत असलेल्या गुणवत्ताबाधित गावांच्या अंदाजपत्रकीय रक्कमेत वाढ करून, ती रक्कम कंत्राटदार व इतरांना प्रदान करून ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग, परभणी येथील कार्यकारी अभियंता, उप कार्यकारी अभियंता व कनिष्ठ अभियंता यांनी संगनमताने आर्थिक घोटाळा केला या आशयाचा मराठवाडा जनता विकास, परभणी यांनी दिनांक १७.०२.२०१६ रोजी पोलीस उप अधीक्षक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग यांना तक्रार अर्ज सादर केला आहे.

(२), (३) व (४) उपरोक्त दिनांक १७.०२.२०१६ च्या तक्रार अर्जाच्या अनुषंगाने प्राथमिक चौकशी सुरु आहे.

पुणे महापालिका शिक्षण मंडळाच्या छपाई कामाच्या खर्चात कपात करण्याबाबत

(६२) * १८६४३ आकि.अनंत गाडगीळ, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.जनार्दन चांदूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महापालिका शिक्षण मंडळाच्या शाळांमधील पटसंख्या कमी होत असतानाही शिक्षण मंडळाने केलेल्या छपाई कामाचा खर्च वाढत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, छपाई कामाच्या खर्चात कपात करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सन २०१२-१३ च्या तुलनेत सन २०१३-१४ मध्ये छपाई खर्चात वाढ झाली, ही वस्तुस्थिती आहे. तथापि, सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये छपाई खर्च कमी झालेला आहे.

सन २०१२-१३ च्या तुलनेत सन २०१३-१४ मध्ये वाढ झाल्याची बाब निदर्शनास आल्याने सदर प्रकरणी सखोल चौकशी करून अहवाल सादर करण्याबाबत आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे महानगर क्षेत्रविकास प्राधिकरणाच्या (पीएमआरडीए) हद्दीतील
अनधिकृत बांधकामावर कारवाई करण्यासाठी खाजगी
ठेकेदार नेमण्यात येणार असल्याबाबत**

(६३) * १५१०५ श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.संदिप

बाजोरिया : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगर क्षेत्रविकास प्राधिकरणाच्या हद्दीतील अनधिकृत बांधकामावर कारवाई करण्यासाठी पीएमआरडीए कडून खाजगी ठेकेदार नेमण्यात येणार आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खाजगी ठेकेदारांना अनधिकृत बांधकामे तोडण्याचे कामे देण्याची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच, उक्त कामासाठी अंदाजे किती निधी अपेक्षित आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) पुणे महानगर प्रदेश क्षेत्रातील अनाधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्यासाठी तातडीची उपाययोजना म्हणून खाजगी ठेकेदारामार्फत कार्यवाही करण्याचा निर्णय पुणे महानगर प्रदेश क्षेत्र विकास प्राधिकरण, पुणे यांनी घेतला आहे.

सदर कामासाठी सुरुवातीस येणारा खर्च भागविण्यासाठी पुणे महानगर प्रदेश क्षेत्र विकास प्राधिकरणाने सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाच्या भांडवली अर्थसंकल्पीय खर्चाच्या अंदाजात रु.१० कोटी इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

शासनाच्या मालकीचे विमान व हेलिकॉप्टर यांचा वापर होत नसल्याबाबत

(६४) * १७४९४ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले,

श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.प्रकाश बिनसाळे,

श्री.आनंद ठाकूर, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा

खुलासा करतील काय :-

(१) मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत शासनाच्या मालकीच्या हेलिकॉप्टर देखभाल दुरुस्तीसाठी रूपये २४ कोटी खर्च मंजूर करण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या मालकीची दोन हेलिकॉप्टर व दोन विमाने असून त्याचा वापर करण्यात येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाच्या मालकीचे विमान असताना त्याचा उपयोग न करता गरज भासल्यास खाजगी कंपन्यांकडून लाखो रुपये खर्च करून भाड्याने विमान घेण्यात येत आहे, तसेच शासनाच्या मालकीची हेलिकॉप्टर व विमानांची पार्किंग दैनंदिन देखभाल यावर गेल्या तीन वर्षांत किती खर्च करण्यात आला, तसेच ऑक्टोबर, २०१४ नंतर या विमानांचा वापर किती वेळा व किती तास करण्यात आला,

(४) असल्यास, शासनाकडे असलेल्या विमानांची दुरुस्ती करून भाड्याने विमाने घेण्याची पध्दत बंद करण्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) राज्य शासनाच्या मालकीचे दोन विमाने व दोन हेलिकॉप्टर पैकी प्रत्येक एक कार्यरत आहे.

(३) ज्यावेळेस एकाच वेळी दोन अथवा अधिक महत्वाच्या व्यक्तींना हवाई प्रवासाकरीता हवाई वाहनाची गरज भासते त्यावेळी गरजेनुसार त्यांचेकरीता हेलिकॉप्टर व विमान भाड्याने घेण्यात येते. शासनाच्या मालकीचे हेलिकॉप्टर व विमान यांचा गेल्या ३ वर्षांतील दैनंदिन देखभालीचा खर्च सुमारे रुपये ८.३२ कोटी इतका आहे व गेल्या तीन वर्षांतील पार्किंगचा खर्च रुपये ६० लाख इतका आहे. तसेच ऑक्टोबर, २०१४ नंतर शासनाच्या मालकीच्या हेलिकॉप्टर व विमानांचा वापर अनुक्रमे ३७७ तास व १२६ तास करण्यात आलेला आहे.

(४) शासनाच्या मालकीचे वापरात नसलेले एक हेलिकॉप्टर याचे नुतनीकरण व दुरुस्ती करून त्याचा पुर्नवापर करण्यात येणार आहे. त्याच धर्तीवर विमान पुर्नवापराचा प्रस्ताव देखील शासनाच्या विचाराधीन आहे.

**कल्याण (पूर्व) रेल्वे स्टेशन परिसरातील रस्त्यावरील
 अनधिकृत वाहन पार्किंग हटविण्याबाबत**

(६५) * १४८६५ श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण (पूर्व) (ता.कल्याण, जि.ठाणे) येथील लोकग्राम परिसरापासून ते कल्याण रेल्वे स्टेशन परिसरापर्यंतच्या रस्त्यावर अनधिकृत वाहन पार्किंग होत असल्याबाबत वाहतूक पोलीस निरीक्षक, कोळसेवाडी शाखा, कल्याण (पूर्व) व वाहतूक पोलीस आयुक्त, कल्याण यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान लेखी तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, अनधिकृत वाहन पार्किंगमुळे रस्त्यावर गर्दी होऊन प्रवाशांना रेल्वे स्टेशनपर्यंत जाण्यासाठी विलंब व अडचण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सादर अनधिकृत पार्किंग कायमस्वरूपी हटविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

- (२) कल्याण (पूर्व) रेल्वे स्टेशनच्या बाजूस लोकग्राम सोसायटी आहे. सोसायटीच्या मागील बाजूस रेल्वेची मोकळी जागा आहे. या मोकळ्या जागेपासून रेल्वे स्थानकामध्ये प्रवेश करण्याच्या मार्गावर रेल्वे प्रशासनाकडून दुतर्फी पे अँड पार्क तत्वावर वाहन पार्किंगची व्यवस्था करण्यात आली आहे. रेल्वेच्या वाहनतळात होणाऱ्या पार्किंगमुळे प्रवाशांना रेल्वे स्टेशनकडे जाण्यास अडचण व विलंब होत आहे.
- (३) रेल्वे स्थानकाकडे जाणाऱ्या प्रवाशांना अडचण होऊ नये याकरिता मार्गावर वाहने पार्क करू न देण्याबाबत रेल्वे प्रशासनाकडे वाहतूक विभागाकडून पत्र व्यवहार करण्यात आला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाबाबत

(६६) * १६४५२ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित :
सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाशिक मेट्रो रेल्वेकरिता नाशिक महानगरपालिकेने शहर वाहतूक विषयक सर्वकष अभ्यास करून प्रस्ताव सादर करण्याचे निर्देश शासनाने महानगरपालिकेस दिलेले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबतचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे काय, तसेच उक्त प्रस्तावानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) याबाबतचा प्रस्ताव अद्याप शासनास प्राप्त झालेला नाही. नाशिक महानगरपालिकेने शहर वाहतुक विषयक सर्वकष अभ्यास करून वाहतुक आराखडा तयार करणेकामी तज्ञ सल्लागार (कन्सल्टंट) यांची नेमणूक होणेबाबत निविदा प्रस्तुत केली असून सदर निविदा अंतिम मंजूरीच्या प्रक्रियेत आहे.

**पुणे महापालिकेच्या भांडार विभागामार्फत कर्मचाऱ्यांसाठी
 करण्यात आलेल्या खरेदीतील गैरव्यवहाराबाबत**

(६७) * १५८४१ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे महापालिकेच्या भांडार विभागामार्फत कर्मचाऱ्यांसाठी रेनकोट, चप्पल, गणवेश इत्यादी वस्तूंच्या खरेदीत गैरव्यवहार झाल्याचे लेखापरिक्षण अहवालातून निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर गैरव्यवहारास जबाबदार असणाऱ्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) नाही, तथापि, स्थानिक निधी लेखे यांच्या सन २०११-१२ व २०१२-१३ या वर्षांच्या लेखापरीक्षण अहवालामध्ये आक्षेप घेण्यात आले असून, त्याबाबत महानगरपालिकेतर्फे अनुपालन करण्यात आले आहे.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
 - (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 - (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

दिघा (नवी मुंबई) गावातील महापालिकेच्या शाळेच्या दुरवस्थेबाबत

(६८) * १६३५६ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिघा (नवी मुंबई) गावातील महापालिकेची शाळा पत्र्याच्या शेडखाली भरत असून या शाळेतील महिला शिक्षकांना शौचालय व इतर पायाभूत सुविधा नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या शाळेच्या दुरवस्थेबाबत इतर नगरसेवकांनी सर्वसाधारण सभेत आवाज उठविला असता आयुक्त, महापालिका आणि महापौर असा शाळा पाहणीचा संयुक्त दौरा निश्चित करण्यात आला परंतु, या दौऱ्यासाठी आलेले महापालिका आयुक्त एका नगरसेवकाच्या बंगल्यात जेवणाची जंगी मेजवानी करून निघून गेले व या परिसरातील जनता सुमारे चार तास शाळेजवळ आयुक्तांची वाट पहात उभी होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदर शाळेच्या पायाभूत सुविधांबाबत तसेच हलगर्जीपणा करणाऱ्या महापालिका आयुक्तावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे,

मात्र नवी मुंबई महानगरपालिकेकडून या शाळेमध्ये तात्पुरत्या स्वरूपातील दोन शौचालयांची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही,

महापौर, नवी मुंबई महानगरपालिका यांच्या निर्देशानुसार आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका आणि महानगरपालिकेचे संबंधित अधिकारी यांनी दि.०३/०२/२०१६ रोजी महानगरपालिकेच्या प्रभाग क्र.७ मधील नागरी सुविधांची पाहणी केली.

सदर दौ-यादरम्यान याच प्रभागातील उक्त शाळेस भेट देऊन तेथील मुलभूत सुविधांचा आढावा घेण्यात आला. तदनंतर दौरा संपवून पालिकेच्या मुख्यालयाकडे प्रस्थान केल्याचे आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोकण गृहनिर्माण क्षेत्रविकास मंडळाच्या पेण येथील म्हाडा वसाहतीमध्ये मुलभूत सोयीसुविधा पुरविणे व बेकायदेशीर बांधकामांवर कारवाई करण्याबाबत

(६९) * १६९८७ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकण गृहनिर्माण क्षेत्रविकास मंडळामार्फत मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्गालगत पेण येथे सन १९९३ मध्ये ७५० भूखंडांवर म्हाडा वसाहत उभारण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी २५० भूखंडांवर म्हाडामार्फत रितसर करारनामे करून नागरिकांनी गृह संकुले बांधली आहेत. तथापि, गत २० वर्षात तेथील नागरिकांना पाणीपुरवठा, विद्युत पुरवठा, संरक्षण भिंत, मल:निस्सारण व्यवस्था यासारख्या कोणत्याही मुलभूत सोयीसुविधा पुरविण्यात आल्या नसल्याचे दिनांक १४ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ७५० भूखंडांपैकी ५०० भूखंड विनावापर पडून राहिल्याने त्या जागेत म्हाडाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने खाजगी बांधकाम व्यावसायिकाने अतिक्रमण करून ३० भूखंडांवर अनधिकृतरीत्या बांधकाम केले असल्याचे तसेच संबंधित बांधकाम व्यावसायिकाकडून रहिवाशी नागरिकांना दमदाटी व मारहाण करण्यात येत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, त्या प्रकरणी संबंधित नागरिकांकडून म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांना माहे डिसेंबर, २०१३ पासून ते माहे जानेवारी, २०१६ पर्यंत तक्रार निवेदने सादर करण्यात आल्याचे तसेच दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.गृहनिर्माण मंत्री यांना देखील लोकप्रतिनिधींनी पत्र-निवेदन देऊनही त्याबाबत कारवाई करण्यात येत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) अंशतः खरे आहे. योजना ७४७ भूखंडाची होती. सदर योजना कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळामार्फत सन १९९५ मध्ये राबविण्यात आली.

(२) सदरील वसाहतीमध्ये विविध सोयी सुविधा जसे की पाणी पुरवठा, रस्ते, गटारे, स्ट्रीट लाईट, मोकळी जागा इत्यादी पुरविण्यात आल्या असून सदरील सोयी सुविधा दिनांक ६.६.२००१ अन्वये मुख्य अधिकारी, पेण नगरपरिषदेस हस्तांतरित करण्यात आल्या आहेत.

(३), (४), (५) व (६) कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाच्या पेण येथील ७४७ विकसित भूखंडाचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे :-

१) ताबा देण्यात आलेले भूखंड	:	६०१
२) कार्यवाही चालू असलेले भूखंड	:	१२१
३) २% राखीव भूखंड	:	०९
४) इलेक्ट्रीक पोलकरीता भूखंड	:	०१
५) अतिक्रमित भूखंड	:	१५

या प्रकरणी (अ) श्री.संजय केळकर, विधानसभा सदस्य यांचे दिनांक १९.५.२०१५ रोजीच्या निवेदनाबाबत मुख्य अधिकारी, कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ यांनी सन्माननीय सदस्यांना उत्तर पाठविले आहे.

ब) अॅड निरंजन डावखरे, विधानपरिषद सदस्य यांचे दिनांक २५.०१.२०१६ रोजीचे पत्र मा.मंत्री (गृहनिर्माण) यांच्याकडून दिनांक ८.१२.२०१६ रोजी उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण यांचेकडे पाठविले आहे.

सर्वोदय नगर वेलफेअर असोसिएशन (रजि.) म्हाडा वसाहत, पेण यांच्या निवेदनाच्या अनुषंगाने प्रस्तुत भूखंडापैकी काही भूखंडावर झालेले अतिक्रमण काढण्याविषयी महाराष्ट्र प्रादेशिक नगररचना अधिनियम १९६६ च्या कलम ५३ नुसार नियोजन प्राधिकरण म्हणून अतिक्रमण काढण्याविषयी कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळाने दिनांक १२.०७.२०१२, दिनांक २३.१२.२०१३, दिनांक ८.१.२०१४, दिनांक २.३.२०१५ व दिनांक ८.३.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये निष्कासनाची कार्यवाही करण्याकरीता मुख्य अधिकारी, पेण नगरपरिषद यांना कळविले आहे.

**सोलापूर जिल्हयात अवैधरित्या गर्भलिंग तपासणी, स्त्रीभ्रूण हत्या
या प्रकरणी डॉक्टरांना केलेल्या अटकेबाबत**

(७०) * १६३३० डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्हयातील मंगळवेढा, माळशिरस व माण येथील चार डॉक्टरांसह तीन महिला व त्यांना मदत करणा-या तीन पुरुषांना अवैधरित्या गर्भलिंग तपासणी, स्त्रीभ्रूण हत्या या प्रकरणात पंढरपूर तालुका पोलिसांनी दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास अटक केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधिताविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय हे खरे आहे,

(२) सदर प्रकरणी पंढरपूर तालुका पो.स्टे. गु.र.नं.३५५/१५ भा.दं.वि.क. ४२०, २०१, ३४ सह वैद्यकीय व्यवसाय अॅक्ट कलम ३३ प्रमाणे गुन्हा व एम.टी.पी. कायदा कलम ४ व ५ प्रमाणे दि.२६/१२/२०१५ रोजी गुन्हा दाखल केलेला असून सदर गुन्ह्यात एकूण ८ आरोपींना अटक करण्यात आलेली आहे. गुन्ह्यातील सर्व ८ आरोपी सद्या जामीनावर मुक्त आहेत. सदर गुन्ह्याच्या तपासामध्ये आरोपींनी गर्भवती महिलांची गर्भलिंग तपासणी करिता घेतलेली रक्कम रु. ३,००,०००/- गुन्ह्यात वापरलेले तीन वाहने तसेच सोनोग्राफी करणेकरीता लागणारे साहित्य जप्त करण्यात आलेले आहे.

सदरचा गुन्हा तपासाधीन आहे.

(३) विलंब झालेला नाही.

**वसई-विरार शहरात ड्रग्स माफियांकडून शहरातील काही शाळांमध्ये
एमडी हा अंमली पदार्थ पुरविला जात असल्याबाबत**

(७१) * १८०९० श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई-विरार शहरात ड्रग्स माफियांकडून शहरातील काही शाळांमध्ये हेतुपुरस्पर एमडी हा अंमली पदार्थ पुरविला जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सुरक्षा रक्षक मंडळात नोकरी भरतीत मराठी तरुणांची फसवणूक झाल्याबाबत

(७२) * १६४८६ श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सुरक्षा रक्षक मंडळ, बृहन्मुंबई व ठाणे यांचे नवी मुंबई मधील सानपाडा रेल्वे स्टेशनमध्ये सुरु असलेल्या मुख्य कार्यालयातून सुरक्षा रक्षक मंडळामध्ये नोकरीचे आमिष दाखवून फसवणूक करणारे रॅकेट कार्यरत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २५ मराठी तरुणांकडून लाखो रुपये घेऊन त्यांना खोटी नियुक्तीपत्रे दिल्याची बाब ५ महिने काम केल्यानंतर मंडळाने ही नियुक्तीपत्रे व सर्व कागदपत्रे खोटी असल्याचे सांगितले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर तरुण सातत्याने सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या सानपाडा येथील मुख्य कार्यालयात येऊन चौकशी करत होते, परंतु त्याची दखल घेतली न गेल्याने सानपाडा पोलीस स्टेशनमध्ये जाऊन तक्रार नोंद करण्याचा प्रयत्न माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केलेला असतानाही पोलिसांनी तक्रार नोंदवून घेतलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सुरक्षा रक्षक मंडळाच्या कार्यालयातील सदरहू भरतीतील गैरव्यवहार प्रकरणी कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) सुरक्षा रक्षक मंडळ, मुंबई व ठाणे यांचे सानपाडा, नवी मुंबई येथील मुख्य कार्यालयात सुरक्षा रक्षक म्हणून काम करणाऱ्या इसमाने ९ तरुणांना सुरक्षारक्षकाचे नोकरी देतो म्हणून त्यांच्याकडून

एकुण रक्कम रुपये ४,३०,०००/- स्वीकारले व सुरक्षा रक्षक मंडळ व बृहन्मुंबई ठाणे जिल्हा यांचे नाव बनावट नियुक्ती पत्र, तयार करुन सुरक्षा रक्षक कार्यालय, नानावटी रुग्णालय, विलेपार्ले (प.) मुंबई येथे सादर करुन नमुद नऊ इसमांना कामास ठेवून त्यांची फसवणुक केल्यामुळे दिनांक ०५/०१/२०१६ रोजी सांताक्रुझ पोलीस ठाणे, मुंबई येथे गुन्हा नोंद क्र.१०/२०१६, कलम-४२०, ४६५, ४६८, ४७१ अन्वये नोंद करण्यात आला आहे.

तसेच दिनांक १३/०२/२०१५ रोजी ओशिवरा पोलीस ठाणे, मुंबई येथे राज्य सुरक्षा मंडळामध्ये सुरक्षारक्षक या पदावर नोकरीस लावतो, असे सांगुन महाराष्ट्र राज्य, सुरक्षा मंडळ आणि जनरल कामगार युनियनचे (रजिस्टर) मुखत्यारपत्र असलेले बनावट नियुक्तीपत्र तयार करुन त्यावर बनावट स्वाक्षरी करुन फिर्यादी व इतर साक्षीदारांकडून रोख रक्कम रुपये ४८,०००/- (अठ्ठेचाळीस हजार रुपये) घेऊन माहे २०१४ ते दिनांक १३/०२/२०१५, या कालावधीत फसवणुक केल्याबाबत गुन्हा नोंद क्र.५७/२०१५, कलम ४२०, ४६७, ४७१, ३४ भा.दं.वि. अन्वये दाखल करण्यात आलेला आहे.

सदर तरुण सानपाडा पो.स्टे. मध्ये गेले असता पोलीसांनी तक्रार नोंदवुन घेतली नाही, हे खरे नाही. नमुद फसवणुकीचा प्रकार इतरत्र घडलेले असल्याने संबंधीत तक्रारदारांना संबंधित पोलीस ठाणेस दाद मागणेबाबत दिनांक २२.१२.२०१५ रोजी समजपत्र देण्यात आलेले होते.

(४) सांताक्रुझ पो.स्टे. येथे दाखल उपरोक्त गुन्हा तपासाधीन आहे, तसेच ओशिवरा पो.स्टे. येथे दाखल उपरोक्त गुन्ह्यात तीन आरोपींना अटक करण्यात आली असून सदर प्रकरणी दिनांक १९/१०/२०१५ रोजी न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आलेले असून सदरचा गुन्हा न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई येथे हवालाची रक्कम वाशी पोलिसांनी पिस्तुलाचा धाक दाखवून लुटल्याप्रकरणी पोलिसांना झालेल्या अटकेबाबत

(७३) * १६५४२ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चेंबूर येथून मंगलोरला जाणाऱ्या मोहम्मद सलीम कजिया (वय ५८ वर्षे) यांना वाशी टोल नाका येथून पोलीस निरीक्षक व पोलीस हवालदार यांनी पिस्तुलाचा धाक दाखवून त्यांची स्कॉर्पिओ गाडी उरण मधील जंगलात सोडून त्यांच्याकडून १ कोटी रुपयांची रक्कम लुटल्याचे दिनांक १९ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त पोलीस कर्मचाऱ्यांकडून ४८ लाख रुपयांची रक्कम पोलीस उपायुक्त श्री.शहाजी उमाप यांनी जप्त केली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर पोलीस कर्मचाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी वाशी पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं.५८४/१५, भा.दं.वि.कलम ३९५, ३९७, १७०, ५०६, १२० (ब) सह आर्म अँक्ट ३० अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून ८ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्यातील एकूण रुपये ८६,००,०००/- एवढी रक्कम जप्त करण्यात आली असून आरोपी पोलीसांकडून रुपये ४८,००,०००/- एवढी रक्कम जप्त करण्यात आली आहे.

सदर आरोपीविरुद्ध गुन्हा दाखल करून दोषारोपपत्र मा.न्यायालयात दाखल केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांतील फार्मसी विभागातील अधीक्षक व उपअधीक्षक दर्जाची पदे रद्द करण्यास प्रशासनाने सुरुवात केली असल्याबाबत

(७४) * १६८७३ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये औषधे आणि इंजेक्शनचा दर्जा तपासण्यासाठी असलेल्या फार्मसी विभागात अधीक्षक व उप अधीक्षक दर्जाची पदे रद्द करण्यास महानगरपालिका प्रशासनाने सुरुवात केली असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या रुग्णालयांमध्ये चांगल्या दर्जाच्या औषधांचा पुरवठा करण्यासह औषधांचा दर्जा राखण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील अधीक्षक औषधनिर्माण शाळा या संवर्गातील दोन पदावर व उपअधीक्षक औषधनिर्माण शाळा या संवर्गातील चार पदावर कर्मचारी कार्यरत आहेत.

सदर पदावरील कार्यरत कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्यानंतर, सदर पदे व्यपगत होऊन त्याऐवजी, सदर पदाची औषधनिर्माता ते वरिष्ठ औषधनिर्माता आणि मुख्य औषधनिर्माता अशी साखळी राहिल.

उपरोक्त पदाची अर्हता सुधारीत करण्यात येत असून त्यामुळे अधिक कुशल औषधनिर्माता मिळून त्याचा फायदा औषधे व इंजेक्शनचा दर्जा तपासण्यासाठी व उंचावण्यासाठी चांगल्या रितीने होऊ शकेल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे येथील भटक्या कुत्र्यांच्या अँन्टी रेबीज लसीकरण
 मोहिमेला अपयश आल्याबाबत**

(७५) * १७१४९ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील भटक्या कुत्र्यांच्या अँन्टी रेबीज लसीकरणाच्या कामासाठी महापालिका प्रशासनाने लाखो रुपयांचा निधी खर्च करूनही अपयश आले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपनगरात मोकाट कुत्र्यांप्रमाणेच डुक्करांचाही संचार वाढला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मोकाट कुत्रे व डुक्करे यांचा बंदोबस्त करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

अनिमल बर्थ कंट्रोल रुल्स २००१ नुसार पुणे शहरातील भटकी व मोकाट कुत्री पकडून त्यांच्यावर नसबंदी शस्त्रक्रिया व अँन्टी रेबीज लसीकरण करून पुन्हा तीन दिवसांनी पकडलेल्या ठिकाणीच सोडले जातात.

माहे एप्रिल, २०१५ ते जानेवारी, २०१६ अखेर एकूण ८०६२ भटकी व मोकाट कुत्री पकडून त्यांच्यावर नसबंदी शस्त्रक्रिया व अँन्टी रेबीज लसीकरण करण्यात आले आहे.

(२) पुणे महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात वडगांवशेरी, हडपसर, धनकवडी या क्षेत्रिय कार्यालय हद्दीत काही प्रमाणात डुकरांचा उपद्रव आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मोकाट कुत्र्यांबाबत वरील क्र. १ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कार्यवाही केली जाते. तसेच भटकी व मोकाट कुत्रे यांच्या संख्येवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी जास्तीत जास्त प्रमाणात नसबंदी शस्त्रक्रिया व लसीकरण करण्याचे पुणे महानगरपालिकेचे उद्दिष्ट आहे.

पुणे शहरातील डुकरांचा बंदोबस्त करण्याकामी महानगरपालिकेमार्फत डुक्कर मालकांना डुक्करे स्थलांतरित करण्यासाठी नोटीसा देणे, परिसर स्वच्छता करणे, डुक्कर मालकांवर दंडात्मक कारवाई करणे तसेच फौजदारी गुन्हा दाखल करणे इ. कार्यवाही करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खोपोली (जि.रायगड) येथील बाल कामगार विरोधी पथकाच्या
दिखाऊ कारवाईची चौकशी करण्याबाबत**

(७६) * १७२९१ श्री.जनार्दन चांदूरकर, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मुझफ्फर हुसेन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खोपोली (जि.रायगड) येथे विविध दुकाने, हॉटेल्स, गॅरेज, भंगाराच्या दुकानात बाल कामगार काम करीत असताना जस्टीस अँड केअर करणाऱ्या संस्थेने पोलिसांच्या मदतीने केलेल्या कारवाईत फक्त दोनच बाल कामगार सापडल्याचे दिनांक २० जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी बाल कामगार विरोधी पथकाच्या दिखाऊ कारवाईची चौकशी करण्यात आली काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले व तदनुसार सदरील प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश मेहता : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक १९.०१.२०१६ रोजी खोपोली (जिल्हा रायगड) येथे पोलीस, महिला व बालविकास, कामगार विभाग व जस्टिस अँड केअर (स्वयंसेवी संस्था) यांनी संयुक्तपणे आयोजित केलेल्या धाडसत्रात १४ वर्षाखालील एक बालकामगार चहा टपरीवर काम करीत असल्याचे आढळून आलेला आहे व मालकाविरुद्ध कामगार विभागामार्फत एफ.आय.आर.दाखल करण्यात आला आहे. तसेच दुसरा बालक हा १२ वर्षांचा असून स्वयंरोजगार (फेरीवाला) असल्यामुळे तसेच त्याचा कुणीही मालक नसल्यामुळे एफ.आय.आर.दाखल करण्यात आला नाही. तथापि, पोलीस निरीक्षक, खोपोली पोलीस ठाणे यांनी दोन्ही मुलांना बालगृह (कर्जत) येथे दाखल केलेले आहे.

खोपोली येथे विविध दुकाने, हॉटेल्स, गॅरेज, भंगाराच्या दुकानात मोठ्या प्रमाणात बाल कामगार काम करीत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक येथील सिटी सेंटर मॉल समोरील बेशिस्त वाहन पार्कींगमुळे
निर्माण होणाऱ्या वाहतूक कोंडीबाबत**

(७७) * १८३२५ डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक शहरातील सिटी सेंटर मॉल समोर बेशिस्त व अनधिकृत वाहन थांब्यामुळे रस्त्याने वाहन चालवितांना अडथळा निर्माण होऊन नेहमीच वाहतूक कोंडी होत असते, यामुळे किरकोळ स्वरूपाचे अपघात होत असतात, ही बाब पोलीस आयुक्त, नाशिक शहर यांना निदर्शनास आणून दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संभाजी चौक, उंटवाडी परिसरातून सातपुर, त्र्यंबकरोड, ए.बी.बी. सर्कल या ठिकाणी जाण्यासाठी हा एक प्रमुख मार्ग असल्याने या ठिकाणी नेहमी वर्दळ असते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बेशिस्त व बेकायदेशीर वाहन पार्कींगवर निर्बंध आणून तसेच वाहतूक कोंडी सोडविण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) नाशिक शहरातील सिटी सेंटर मॉल समोरील रोडवरून सिडकोकडून सातपूर एमआयडीकडे तसेच तिडके कॉलनीकडून सातपूर एमआयडीकडे जाणारा कामगार वर्ग या मार्गाने मोठ्या प्रमाणात ये जा करीत असतात. तसेच, संभाजी चौक उंटवाडी परिसरातून याचमार्गे एबीबी सर्कलकडे जाणारा आणि इंदिरानगर, मुंबई-धुळे हायवेवरून एबीबी सर्कलकडे जाणारी वाहतूक मोठ्या प्रमाणात असल्याने या परिसरात वाहनांची वर्दळ असते. त्यामुळे सदर ठिकाणी वाहतूक कोंडी होत असे. तसेच, किरकोळ स्वरूपाचे अपघात झालेले आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) सिटी सेंटर मॉल समोरील वाहतूक सुरळीत ठेवण्याकरिता त्या ठिकाणी सिग्नल बसविण्यात आले असून, वाहतूक पोलीस कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली जाते. तसेच, वाहतूक सुरळीत ठेवण्याकरिता गस्त घालण्यात येते.

सन २०१६ मध्ये सिटी सेंटर मॉल समोर बेशिस्त व अनधिकृत वाहन पार्क करणाऱ्या ३,५४६ वाहनांवर कारवाई करून रु.३,५४,६००/- एवढा दंड वसूल केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.